

Nepriklausoma

This paper was mailed
Wednesday Aug. 4th, 1993
Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. (14-15) 16

• 1993 m. RUGPJŪČIO - AUG. 4 d. •

• DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS •

7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

ĮVYKIŲ
APŽVALGA

B.N.

KERŠTINGA IZRAELIO
OFENZYVA LIBANE

Izraelio kariuomenė 7 dienas intensyviai bombardavo pietų Libano sritį. Buvo paleista apie 30.000 kulų, 1.000 bombų, raketų ir tolmo skrydžio raketų. Užmušta 130 libaniečių, daugiausia civilių, sužeista 525, ir 250.000 žmonių priversti skubiai apeisti savo gyvenvietes.

Libano pabėgėliai užplūdo Beiruto mokyklas, mečetes ir Sidono uostą. Jie laukia, ar JAV vyriausybė tarpininkaujant pavyks išlaikyti sudarytas paliaubas, kad galėtų grįžti namo. Grįžus, daugelis ras tikrai griuvėsius...

JAV Valstybės Sekretorius Warren Christopher tvirtina, kad paliaubų sudaryme dalyvavo Libanas ir Sirija, o jis pats šią savaitę atvyksta į Viduriniuosius Rytus, tikėdamasis atgaivinti taikos derybas tarp Izraelio ir palestiniečių.

Šį kartą Izraelio įvykdyta agresija buvo stipriai ir atvirai kritikuojama pasaulinėje medijoje. Neproporcingai stipri reakcija kilo kai pro-iraniškųjų Hezbollah grupė, Izraelio ir palestiniečių taikos deryboms nejudant į priekį, nužudė 2 Izraelio karių užimtus Izraelio srityse ir paleido keletą raketų į šiaurės Izraelį. Nuostolių buvo padaryta nedaug, o Izraelio reakcija - tūkstanteriopa.

Ch. Warren atvykus, Izraelio kariai grįžta atgal, pasilikę pietinio Libano ruožą, kurį mano laikyti kaip apsaugos zoną.

DEMJANJUK'O BYLA
BAIGTA - NEBAIGTA...

Š.m. liepos mėn. pabaigoje Izraelio Aukščiausias Teismas, ištyrus naujausius apeliacinius dokumentus ir duomenis, paskelbė nuosprendį, kad John Demjanjuk'o apkaltinimas esant jį "Ivanu Baisiuoju" - sadistiniu žydų žudytuju Treblinkoje - neturi įrodymų. Jis buvęs apkaltintas ir jam paskirta mirties bausmė neteisingai sumaišius jį su tikruoju nusikaltėliu.

Demjanjuk'as, iškalbėjęs 7 metus Izraelyje (iš jų 5 metus vienutėje) buvo paskelbtas laisvu žmogum, galįs išvažiuoti, tik reikėję surasti kraštą, į kurį jis būtų galėjęs vykti. (JAV atsisakė jį atgal priimti, nes jis, imigrudamas į

Ameriką, nepasiskė buvęs nacių stovyklos sargybinis). Susipakavus savo daiktus ir likus kelioms valandoms prieš išskrendant į savo gimtąjį kraštą Ukrainą, Demjanjuk'ui ir jo šeimai buvo pranešta, kad išvykimas atidėtas.

Spaudžiant Holokaustą pergyvenusiųjų grupei, taip pat ultra-zionistams, buvo pasiūlyta generaliniam prokurorui pabandyti apkaltinti Demjanjuk'ą už tai, kad pakliuvęs vokiečių nelaisvėn 1942 m., buvo apmokomas saugoti kacetų Lenkijoje.

Tačiau - jeigu priverstas atlikti karo metu tokią tarnybą jis nėra specifinių ir tiesioginių karo nusikaltimų įvykdęs (o tokių duomenų, atrodo, nėra), tai naujo teismo proceso nereikia nė pradėti. Žmogus jau pakankamai atkalėjo už nepadarytus nusikaltimus. Izraelio teisinė sistema galų gale šiuo atveju buvo laimėjusi pasaulio respektą, laikydamasi įrodymų ir galų gale išteisinusi Demjanjuk'ą. Pasiduoti kerštingam kraštutinių pakartotinam spaudimui - netikėtų.

Juk daugelis karo nusikaltėlių, ypač sovietų įvykdyto Holokausto dar ne tik nenubausti, bet ir kai kuriose valstybėse užima svarbius postus. O tokių priverstų būti sargybiniais karo metu, tokių "mažų žuvelių" yra buvę ne tik sovietų ar nacių puseje, bet ir pačių izraelitų tarpe.

KUBA LEGALIZUOS
DOLERIUS

Castro marksistinė vyriausybė, neremiamą buvusios sovietų vyriausybės bei spaudžiama griežtų JAV prekybinių suvaržymų, pasiryžo naujam eksperimentui. Vienas jų - ekonomikos metodų pakeitimas. Kitas - Kubos piliečiams bus leidžiama naudoti ir turėti JAV dolerius.

Nutarimų paskelbimas sutampa su Kubos 40-ties metų komunistinės revoliucijos sukaktimi. Vienas Kubos Valstybės Tarybos pagrindinis ekonomijos planuotojas pareiškė, kad "Socializmas yra susietas su produkcijos priemonių valstybine nuosavybe ir ekonomijos planavimu. Mes tos idėjos neatsisakysime.. bet suvokiame, kad ta idėja nebūtina turi būti absoliuti".

(Jis turėjo pasakyti vietoje "socializmas" - komunizmas". Red.)

Ir toliau jis savo kalboje pabrėžė, jog "Krašto padėties sunkumas verčia mus imtis tokių priemonių, apie kokias anksčiau nebuvo galima net pagalvoti".

Taip pat jis pasakė, kad šalia dolerio legalizavimo, tyrinėjamos galimybės leisti veikti privačiai smulkiajai prekybai, vandentiekų ir dailidės specialistams.

LIEPOS MĖNESYJE
NETEKOME DVIEJŲ
MENININKŲ

Mirė dailininkas-tapytojas Viktoras VIZGIRDA JAV-se, Bostone ir skulptorius Antanas MONČYS, ilgai gyvenęs ir dirbęs Paryžiuje.

Netgi esama galimybių, kad žemdirbiams bus leista pardavinėti savo gaminius privačiai, o ne valstybei. Dolerių iplaukai pagreitint netrukus bus palengvintos sąlygos gauti įvažiavimo vizas Amerikoje esantiems kubiečiams egzilams. Iki dabar tokių vizų gavimas trukdavo mėnesius ar metus laiko.

Kaip prisimename, Castro buvo pradėjęs eksperimentuoti 1986 m. žemdirbių laisvesnę prekybą, kuri tapo populiari. Tačiau jis vėl ją uždraudė, nes jos pasisekimas įrodė ideologijos "netyrumą". Štai dar vienas pavyzdys, kas atsitinka, kai ideologija tampa kraštutiniškai abstrakti, o ideologai - egoistiškai užsišpyrę.

Ir šį kartą Castro revoliucijos sukaktuvinėje kalboje stengėsi pagelbėti masėms suprasti, kodėl steigiamai reikia stumti politinius išitikimus į kitą pusę ir tai pateisinti.

Kubos vyriausybė tikisi, kad gavus dolerių iš užsienio, galės išgyti primiausiai naftos, kurią iki neseniai papigintai siųsdavo Sov. Sąjunga.

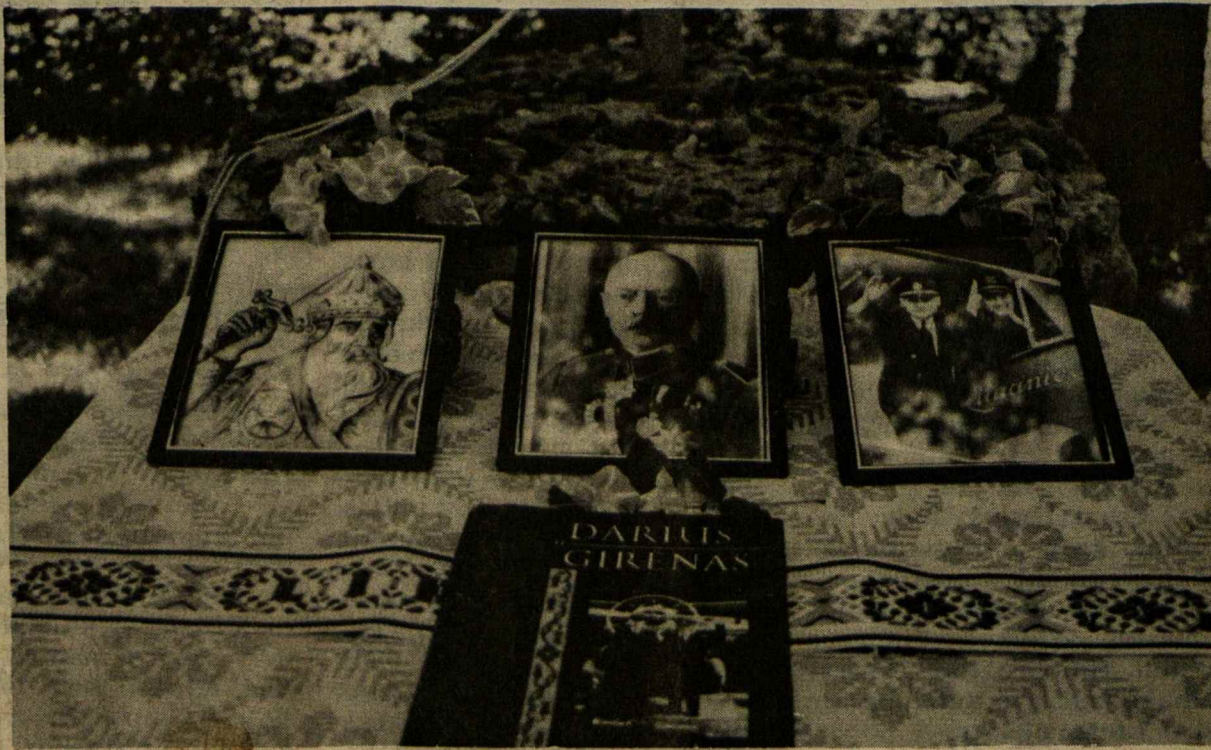
Iki dabar kiekvienas JAV gyvenantis kubietis galėjo pasiūsti savo šeimos nariui Kuboje maksimumą 300 dolerių, kas 3 mėnesius (nežiūrint JAV suvaržymų). Bet vietiniams buvo nelegalu vartoti amerikietiška valiutą, tad ne daug kas siuntė didesnes sumas.

Washington'e prez. Clinton'o vyriausybė nutarė leisti JAV telefono bendrovėms išplėsti telekomunikaciją su Havana ir pasidalinti dalį pajamų su Castro vyriausybe.

Amerikos vyriausybė privalėtų rimtai išstudijuoti išnaudotojišką savo ekonominę politiką, kuri ir buvo pagrindinė priežastis, kodėl prieš 40 metų Kuboje kilo revoliucija ir sudarė sąlygas diktatoriškam Castro režimui.

REKORDINIS POTVYNIS
JAV-Ų VIDURINIUOSE
VAKARUOSE

Missouri, Kansas ir Iowa upės liepos mėnesį patvino katastrofišku aukščiu. Mississippi upės slėnyje sunaikinta apie \$12 milijonų vertės pasėlių, namai, viešieji pastatai, kaimai ir miesteliai, ūkiai, tiltai, užtvankos. Srities paskelbtos katastrofiškai nukentėjusiomis, bus remiamos Amerikos federalinės vyriausybės. Toks, apie mėne

Montrealio šaulių pastangomis paminėta triguba sukaktis: Lietuvos Valstybės Diena, Vl. Pūtvio 120 m. gimimo sukaktis ir Dariaus-Girėno skrydis. Nuotr. A. Kalvaičio

ši laiko trukęs tvanas, yra didžiausias šiame šimtmečiuje.

Prez. Clinton'as nutraukė savo atostogas ir iš Havajų atvykęs, stebėjo potvynio padarinius.

• AZERBAIDŽANAS ir norinčioji atsiskirti NAGORNO-KARABAKH sritis po stiprių mūšių sutarė laikytis 3 dienų paliaubų, kad galų gale būtų susitarta dėl visiemis priimtino civilizuoto sprendimo nebėsiąnt agresijos.

• GRUZIJA ir ABHAZIJOS atsiskiriančioji provincija pasirašė agresijos sustabdymo sutartį, tikėdamiesi išspręsti taikingai jau 11 mėnesių trunkantį konfliktą.

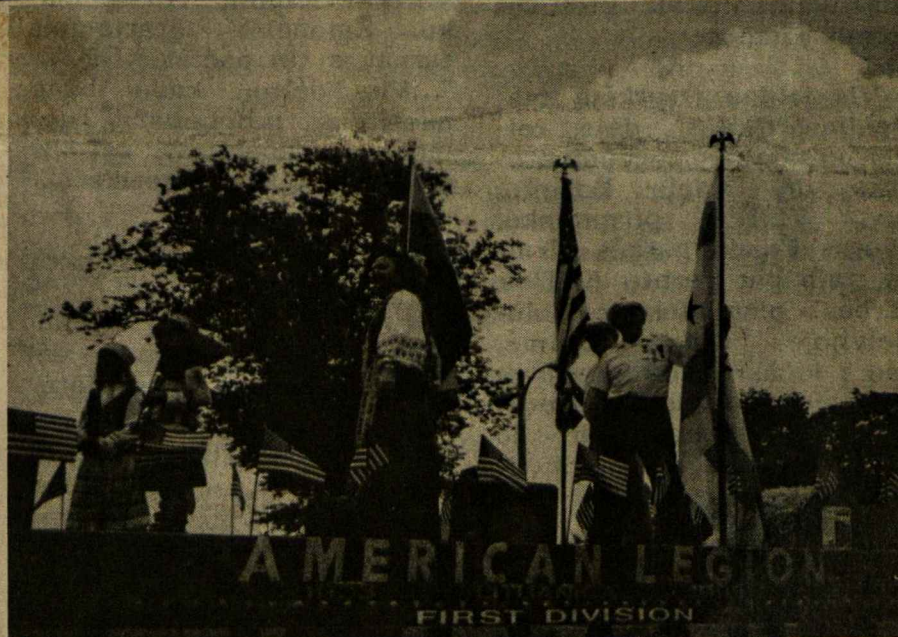
Susitarimas buvo pasirašytas liepos mėn. 27 d. neutralioje Rusijos teritorijoje, Soci mieste prie Juodosios Jūros.

Prez. Boris Jelcin'as įtakojė ir spaudė Gruziją, kad būtų sustabdyti karo veiksmai. Pagal susitarimą, konflikto zonoje nebus vartojami kariniai lėktuvai, artilerija, laivai ar kitoki ginklai ir bus sustabdyti kariuomenės judėjimai.

Armėnijos, Abchazijos ir Rusijos ekspertų grupė, anot ITAR-TASS agentūros pranešimo, priziūrės, kad būtų laikomasi tų susitarimų.

• Š.m. liepos mėn. 15 d. prez. Algirdas Brazauskas išsiuntė Stasiui Lozoraičiui laišką, kuriame prašo, kad ir toliau laikinai eity ambasadoriaus Washington'e pareigas, "kol nebus parengtas kitas sprendimas". Taip pat padėkojo už iki dabar gerai vykdomą Ambasados veiklą ir patvirtino, kad išlieka ir ankstesnis pasiūlymas Lozoraičiui būti ambasadoriumi Romoje. Atrodo, lyg jis galėtų pasirinkti...

Yra spekuliuojama, kad buvęs premjeras Aleksandras Abišala galėtų būti Stasio Lozoraičio pareigų pėdinis.

Dariaus ir Girėno 60 m. skrydžio minėjimo parade buvo ir toks vežimas su Lietuvos ir JAV vėliavomis.

Nuotr. Ed. Šulaičio

DĖMESIO VERTAS
SKRYDIS Į LIETUVĄ

Du lietuviai iš Čikagos
skrido į Kauną

Edvardas Šulaitis

Visai nesigarsinę, du naujai į Čikagą iš Lietuvos atvykę tautiečiai, lakūnai Edvardas Slušnis ir Jonas Juknius, nusipirkę mažutį lėktuvą (Piper 140) sugalvojo pakartoti DARIUS ir GIRENO žygį per Atlantą.

Liepos 16 d. apie 2 val. ryto iš Čikagos Lansing aerodromo jie pakilo į istorinę kelionę, kuri jiems pasisekė ir liepos 19 d. 9:30 val. ryto Lietuvos laiku nusileido Karmėlavos aerodrome. Jie Lietuvą pasiekė kiek vėliau, negu buvo planavę, nes dėl stipraus vėjo vienu metu negalėjo tęsti kelionės, o taip pat prisiėjo nusileisti neplanuotam sustojimui Oslo mieste.

Tačiau bendrai imant, jų žygis buvo sėkmingas ir mūsų drąsieji tautiečiai, buvę lakūnai sovietų kariuonėje aviacijoje, atliko jau seniai puoselėtą mintį - mažą lėktuvą perskristi Atlantą. Ir iš tikrųjų, jų lėktuvas buvęs mažutis ir turintis tik 160 arklio jėgų galingumo variklį, tuo tarpu Dariaus-Girėno lėktuvo

motoras buvo 360 arklio jėgų. Tai buvo pirmasis Atlanto perskridimas tokiu silpnu ir mažu lėktuvu. Pats lėktuvas, su kuriuo jie leidosi į tolimą kelionę jau net 28 metų senumo. Lėktuvą įjėd nusipirkę už 20 tūkstančių dolerių, kurių didžiumą (15 tūkst.) paskolinusi žinoma Montessori mokyimo specialistė Domicelė Petrutytė, kuri yra padariusi vienam iš lakūnų - J. Jukniui dokumentus atvykti į Ameriką. Kuomet šis paparašė jos pinigų, mūsų tautietė nedvejodama davė, nes jai patikusi šių vyrų drąsa ir užsimojimas. Vien tik benziną šiai kelionei kainavęs \$2,500. Patys lakūnai pinigų kelionei beveik neturėję, nes Amerikoje gyvena tik metus laiko. Ką jie dabar darys - dar nežinoma, gal kas nors iš mūsų tautiečių parems jų drąsų žygį, jau po to, kada jis buvo atliktas. Prieš tai pinigų prašyti iš mūsų tautiečių šie drąsūs lakūnai nedrįso, nes yra labai kuklūs žmonės.

Vienas iš lakūnų paklaustas, ko šiuo žygiu jie siekė, atsakė, jog nori, kad mūsų tautiečiai apie iš Lietuvos dabartiniu laiku atvykstančiuosius geriau galvotų.

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebutinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

Lietuvoje

B.N.

• Knyga apie Juozą Urbšį DABAR IR VISADOS - su antriniu pavadinimu "Juozo Urbšio laikas ir asmenybė" - išleista 5.000 tiražu. Leidėjai - kultūros žurnalas "Santara" ir spaustuė "Spindulys".

Knygoje įjungta 26-ių su J. Urbšiu bendravusiųjų atsiminimai ir 4 paties J. Urbšio laišškai, rašyti jam esant prieš II-jį Pasaulinį karą Lietuvos Užsienio Reikalų ministeriu.

Ilgai iškętes KGB kalėjimuose, atlaikęs žiauraus komunistinio režimo terorą, sulaukę 95 m. amžiaus ir mirė Lietuvoje.

Idomu pažymėti, kad su šia knyga buvo supažindinti žurnalistai Lietuvos Seimo rūmuose.

• Vis labiau išryškėja manipuliatoriška ir, deja, reikią pasakyti, apgaudinėtojiška dr. Kazio Bobelio, buv. VLIK'o pirmininko, Tautos Fondo garbės pirmko, taip pat gerbto ALT'os garbės pirmininko titulu išseivijoje- veikla. Laimė, kad į jo akrobatiką nebuvo įsipainiojusi Pasaulio Lietuvių Bendruomenė ir jo į savo vadovybę (nors jis ir labai stengėsi, net koliodamas kai kuriuos tuometinius PLB vadovaujančius asmenis) - neišrinko.

Dr. Antanas Razma, pats būdamas Tautos Fondo narys (kaip ir daugelis mūsų, aukoję šiaip, ir ypač Vasario 16-tosios progomis šiam Fondui), stebisi savo viešuose pasisakymuose spaudoje, kaip jis sugebėjo išsimanipuluoti Tautos Fonde net 66% visų TF balsų ir diktuoti, kurie asmenys turėjo būti Tautos Fondo vadovybėje. Dr. A. Razma taip pat pabrėžia, kad Tautos Fondas angliškai savo raštų antgalvėse turėtų vadintis NATIONAL FOUNDATION Inc., o NE "LITHUANIAN NATIONAL FOUNDATION, Inc." Toks vertimas į anglų kalbą sutapatina su LIETUVIŲ FONDO pavadinimu, kuris angliškai skamba LITHUANIAN FOUNDATION Inc. ir kai kuriems žmonėms per tai sumaišo abu fondus.

LIETUVIŲ FONDAS - pabrėžiama - yra tvarkomas demokratiškai, turi didelį visuomenės pasitikėjimą ir pagal Lietuvos Fondo įstatus, VIENAS narys NEGALI turėti daugiau negu 5% su įgaliojimų, balsų LF metiniame suvažiavime.

Lietuvos spauda taipgi ne kartą linksmiuoja dr. Bobelio pavardę neigiama prasme. "Lietuvos Rytas" birželio mėn. vidurje svirsto jo didelį aktyvumą stengiantis, kad Stasys Lozoraitis būtų atšauktas iš ambasadoriaus pareigų. Pastebti, kad savotišku sutar- 2 psl.

pimu, Stasio Lozoraičio atšaukimas įvyko tada, kai Kazio Bobelio sūnus Jonas buvo paskirtas Lietuvos Užsienio Reikalų ministro padėjėju...

"Kauno Laikė" pasisakoma: "...Ir sunkiai įmenamas kryžiažodis: žmogus, kuris aštuntojo dešimtmečio pradžioje įkalbinėjo Čikagos lietuvius nesiusti vaikų į Sovietų Lietuvos pionierių stovyklas, dabar brolaujasi su tų pačių stovyklų auklėtinio-leiboristinio (darbininkiškojo?) jaunimo unijos vadu Linu Linkevičiumi.

Politikas, kurį ESBK Belgrado susitikime 1978 metų kovo mėnesį nuo KGB kulkų saugojo CŽV ir FTB agentai (paties K. Bobelio papasakota istorija), tas politikas šiandien kone šeiminikiškai bendrauja su V. Petkevičiumi, A. Bendinsku. Žmonėmis, įtariamais tarnavus tai pačiai KGB."

"...Vis dėlto, kada buvo nuoširdus p. Bobelis? Tuomet ar dabar? O gal jis prisiekė ne tik Amerikai?..."

• LATVIJOS naujai išrinktų Seimo narių tarpe yra ir 6 išseivijos- užsienio latviai. Jokių nesusipratimų dėl užsienio latvių kandidatūros į Seimą nebuvo, nes laikytasi įstatymų.

• Prez. Algirdas BRAZAUSKAS, susitikęs su "Žalgirio" sporto draugijos Kaune atstovais, aptarė problemas, susijusias su turto grąžinimu šiai sporto organizacijai.

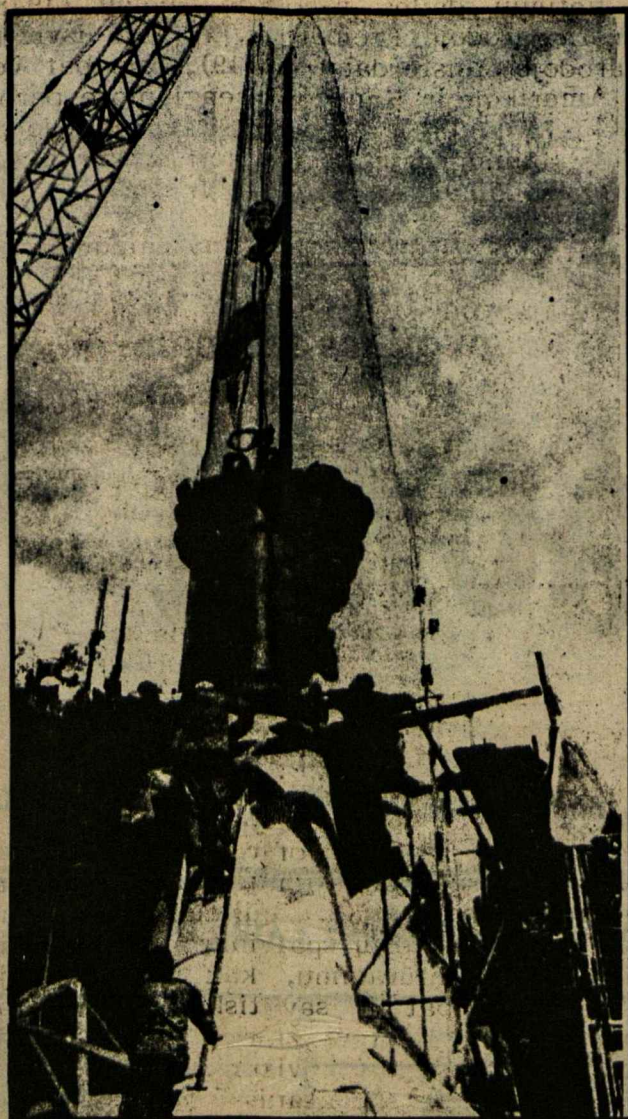
Prieš porą metų pradėjus nusavinti buvusių valstybinių profsąjungų organizacijų turta, Kauno žalgiriečiai neteko tarnybinių patalpų, sporto salių bei aikščių. Dėl to mieste, kaip pastebi "Kauno Laikas", labai sumažėjo sportuojančių, ypač jaunimo bei daugelio sporto šakų atstovai neturi kur treniruotis.

A. Brazauskas pritarė sporto veteranų išvadoms ir pažadėjo tarpininkauti, kad sporto bazės žalgiriečiams būtų grąžintos. Iš dalies bus pasinaudota ne seniai priimtu įstatymu "Dėl buvusių Lietuvos TSR valstybinių profesinių sąjungų turto".

• Pasirašyta LIETUVOS-LATVIJOS sutartis dėl valstybinės sienos birželio mėn. 29 d. Biržuose, pusiaukelėje tarp Vilniaus ir Rygos.

ELTOS pranešimu, Valsybinės geodezijos tarnybos direktorius Zenonas Kumeitaitis pranešė, kad iš esmės yra atstatoma buvusi prieškarinė siena, išlikus daugeliui riboženklų iki dabar. Patikslinti teko 8-10-ties kilometrų atkarpą rytinėje dalyje, kuri dėl lenku okupacijos tuomet liko nedemerkuota.

Lietuvos-Latvijos sienos ilgis maždaug 610 kilometrų.

Kauno Ažuolynė taip baigė pagal skulptoriaus B. Pundžiaus sukurtą projektą Dariaus ir Girėno sukaktuvinį paminklą kaunietis skulptorius J. Šlivinskas. Paminklas išpūdingas, sveria 3.5 tonos. Nuotr. Laimio Brunzos

VISU VIENETŲ VYKSTANČIŲ I 1994 M. DAINŲ ŠVENTĖ LIETUVOJE D E M E S I U I !

G e r b i a m i e j i, PLB valdyba ir meninės dalies komitetas, vadovaujamas Juozo Karasiejaus, kartu su šokių meno vadove Rita Karasiejene ir dainų meno vadove Dalia Viskontiene rūpinasi išseivijos vienetų paruošimu bendriems pasirodymams bei vienetų registracija dalyvavimui 1994 m. DAINŲ ŠVENTĖJE Lietuvoje.

Pranešame, kad dėl dabartinės Lietuvos ekonominės padėties, kiekvienam šventės dalyviui bus taikomas \$120 JAV negražinamas registracijos mokestis. Šiuo mokesčiu bus apmokamos išlaikymo bei transporto išlaidos Lietuvoje. Taip pat registracijos mokestis bus naudojamas renginių gaidų ir šokių aprašymų spausdinimo išlaidoms sumažinti.

Pirminė registracija vykdoma iki š.m. liepos 31 dienos. Jums pageidaujant, išsiųsime reikalingas registracijos anketas. Kviečiame kreiptis: J. Karasiejus, 2364 Adena Court, Mississauga, Ontario, Canada L5A 1R1; Tel: (416) 279-9079; Fax: 416-533-2282.

Dalyviai bus apgyvendinti bendrabučiuose. Norintiems apsistoti viešbučiuose, siūlome kreiptis į G.T. International.

• VILNIAUS ir ČIKAGOS miestų bendradarbiavimo ir draugystės sutartis buvo pasirašyta š.m. liepos mėn. 21 d., Čikagos miesto valdybos rotundoje.

Pasirašyme dalyvavo Čikagos meras Richard M. Daley ir Vilniaus miesto delegacija: Vilniaus meras Vytautas Kasulaitis, miesto tarybos pirm. Valentinas Šapalas, vyr. architektas Danas Ruseckas ir miesto tarybos narys bei Vilniaus Technikos Universiteto profesorius Jurgis Vanagas.

Čikagos ir Vilniaus miestų draugystės sutarties pasirašymas - tai šių miestų Draugystės Komiteto ir jo pirmininko Stanley Balzeko 5-kių metų darbo rezultatas.

KA SAKO INDĖNAI APIE QUEBEC'O TEISES

Pirmą kartą Québec'o provincijos indėnų gentys bandrai ir oficialiai pareiškė, kad jie kviečia visus pasisakyti, jog separatizmo svarstymai būtų išbraukti iš Kanados politinės programos.

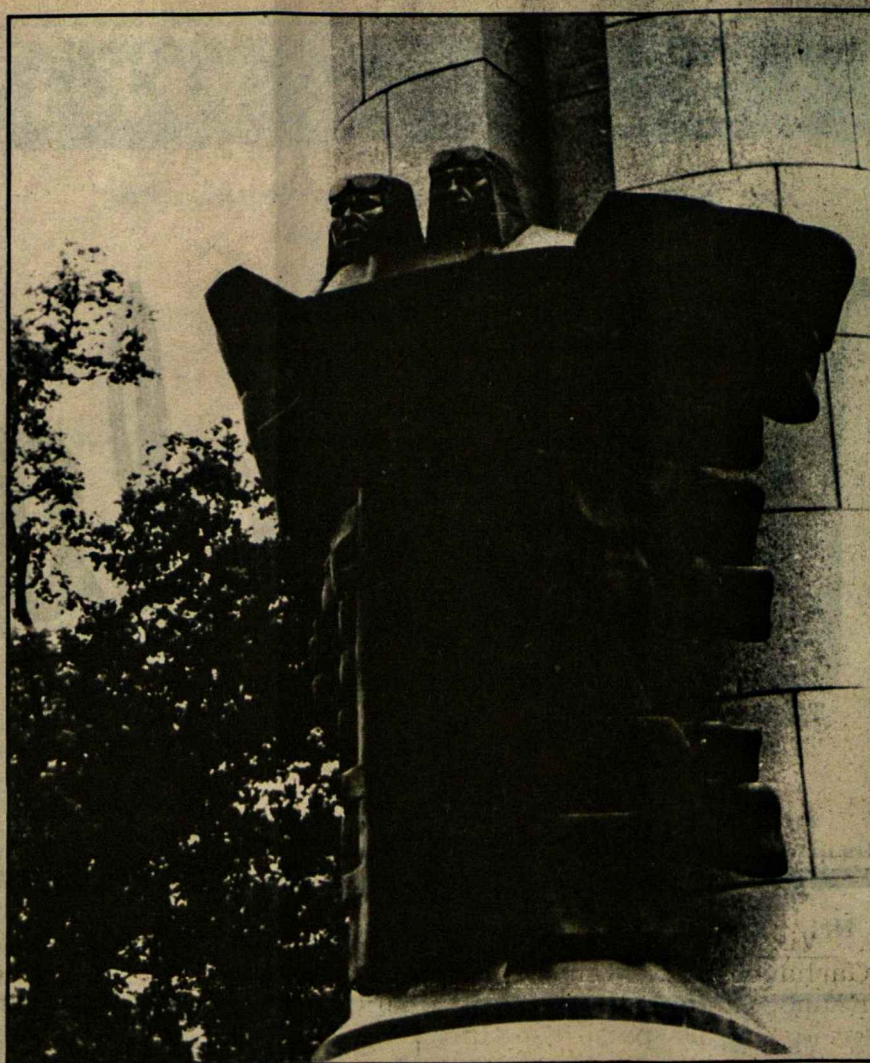
Kahnawake srities indėnų vadas Joe Norton sako, kad politikieriai sukūrė iliuziją apie galimybę šiai provincijai atsiskirti nuo Kanados. Ir dabar Pirmosios Tautos (indėnų gentys) Québec'e pirmą kartą bendrai ir sutartinai paskelbė stiprią nuomonę apie tai, nes Québec'as neturi nei istorinio, nei įstatyminio pagrindo atsiskirti. Taip pat pažymi, kad Sutartyje, kuri buvo įvairių genčių - Mohawkų, Mikmakų ir Algonkvinų - pasirašyta 1600 metais, nebuvo atsisakyta savųjų žemių. "Labai aišku, kad ši provincija neatsiskirs, negali atsiskirti. (Jeigu bandytų) mes su tuo nesutiksime".

Akvesasne Mohawkų Tarybos vyr. vadas siūlo reikalauti ir iš provincinių ir federalinės vyriausybės aboriginų teisių pripažinimo, nes tik taip esą įmanoma sustabdyti Québec'o provincijos vyriausybės bandymus sumenkinti indėnų - aboriginų teisių reikalus.

ANTRINĖ RŪKymo ŽALA

Vis dažnėja spaudoje išėjimai rūkantiems. Pasakutiniu metu kalbama ir apie antrinę žalą, t.y., kuomet, nerūkantieji įkvėpia rūkantiųjų dūmus.

Ypatingai kreipiamas dėmesys į nerūkantiųjų sveikatą, jeigu jie dirba restoranuose ar baruose. Cigarečių dūmų kiekis baruose, kaip naujausi tyrimai rodo, yra 3.9 - 6.1 kartų didesnis negu butuose. Taigi, plaučių vėžio ligai išsivystyti padeda buvimas su rūkantiomis. Tokie duomenys labai nepatinka rūkalų industrijai, nei patiems rūkantiems, o dabar prisideda rūpesčio ir nerūkantiems...

nal iki š.m. rugsėjo 1 d. ir per juos šį klausimą susitvarkyti. Kaip anksčiau buvo pranešta, G.T. International kelionių agentūra sutiko koordinuoti vykstančiųjų į DAINŲ ŠVENTĘ keliones. Užsiregistravusius vienetus kviečiame kuo skubiausiai kreiptis į G.T. International ir susitarti dėl kelionės maršruto tuo būdu užsitikrinant palankiausių skrydžių bei kainas. Jų adresas: G.T. International, Inc. 9525 S.79 Ave., Hickory Hills, IL 60457. Tel: (708) 430-7272; Fax: (708) 430-5783.

Šventės dalyviai turėtų būti Vilniuje ne vėliau 1994 m. liepos 5 d. Visi vienetai privalo dalyvauti tą dieną įvykstančiose bendrose repeticijose.

Išseivijos programos klausimais prašome kreiptis pas Dalią Viskontienę (chorams), tel: (416) 762-8098, pas Ritą ir Juozą Karasiejus (šokių grupėms), tel: (416) 896-7239, Fax: (416) 533-2282 arba pas Vitaliją Vasaitienę (bendrasis klausimais), tel: (708) 448-5930; Fax: (708) 257-9010.

Juozas Karasiejus, meninės dalies komiteto pirmininkas, Vitalija Vasaitienė - PLB valdybos vicepirmininkė kultūrai. Šiuo metu yra jau užsiregistravę 700 šokėjų ir 500 choristų iš JAV, Kanados, Vokietijos, Argentinos, Australijos ir Lenkijos.

Lietuvos banko darbuotoja Undinė Teišerskienė demonstruoja naujausius litus.

Vladimiro Gulevičiaus (ELTA) nuotr.

IKI DABAR - 114 TRAKTORIŲ LIETUVOS ŪKININKAMS

Lietuvos generalinio konsulo Kanadoje Hario Lapo pradėtas "TRAKTORIUS ŪKININKUI" Vajus susilaukė jau 114 traktorių užsakymų.

Šalia jau paskelbtų pirkejų, nupirko: D. Zulonienė, F. ir K. Černiai, J. Burkus, V. ir O. Žurauskai, K. Meškauskienė, A. Miškinis, A. Drevininkas, Jurgis ir Albinas Petkaičiai, Joana ir Juozas Rovai, NN, V. ir I. Biskiai, A. Remelis P. Karaliūnas, Montrealio Kredito Kooperatyvas LITAS (3), A. Antanėlis (2), V. Mickus.

Traktoriai ir padargai perkami iš gamyklos atstovybės "Žemūktechnika" Marijampolėje sekančiomis pakelstomis, JAV dolerių kainomis:

Traktorius T-25: \$1,550; kabina: \$200; vežimas (prie-kaba): \$387; dvigalvis plūgas: \$90; kultivatorius (akėčios): \$125; šienpjovė: \$280. Pristatymas ūkininkui: nuo \$50 iki \$100 už traktorių ir tiek pat už padargus, priklausomai nuo atstumo.

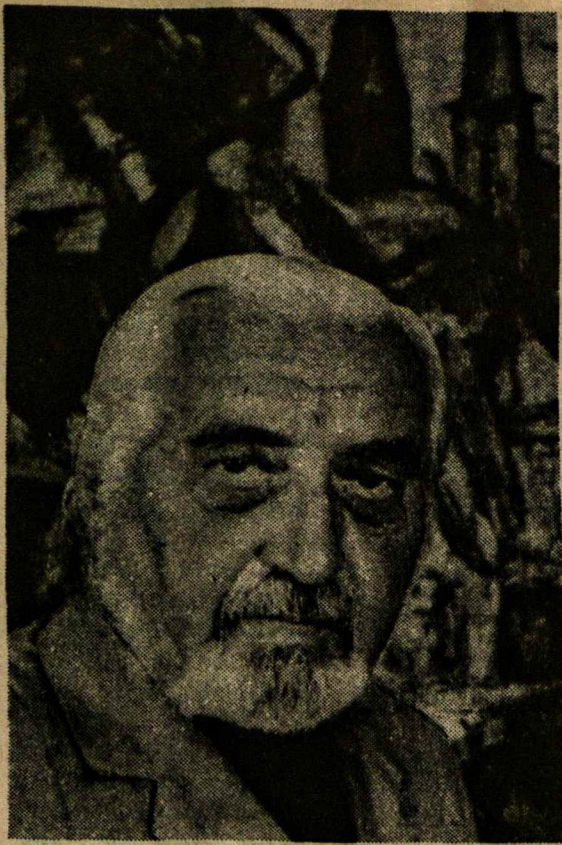
Šis 33 arklio jėgų dyzelinis traktorius yra skalsus, labai tinkamas mažesniems ūkiams ir rekomenduojamas Žemės ūkio Ministerijos.

Ūkininkas, gavęs traktorių, pasirašo pasižadėjimą, kad be pirkejo sutikimo jis traktoriaus negali parduoti, išmainyti arba perleisti kitam.

Jeigu giminių ūkininkų neturite, ūkininkų sąrašą galite gauti generaliniame konsulate. Jie yra buvę partizanai, tremtiniai, atgavę tėviškes ir neturį kuo apdirbti žemės.

Traktoriaus pirkimo reikalu prašome kreiptis į: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, WILLOWDALE, Ontario, CANADA M2J 4Y8. Tel: (416) 494-8313; Fax: (416) 494-4382.

NEPRIKLIAUSOMA LIETUVA

Dailininkas Viktoras Vizgirda savo studijoje.

Viktoras Vizgirda (g. 1904. I. 14, Domininkonių vsd., Garliavos vls., Kauno apskr.) dailininkas. 1915-20 mokėsi Kauno Saulės gimnazijoje. 1920 m. įstojo į J. Vienožinskio įsteigtus paišybos kursus ir 1926 m. baigė jo vadovaujamą tapybos studiją Kauno meno mokykloje. Gavo bronzos medali už tapybos darbus. 1927 m. studijavo tapybą Paryžiuje.

1932 m. su A. Gudaičiu, J. Mikėnu ir A. Samuoliu, įsteigė ARS dailininkų kolektyvą. 1937-38 buvo Lietuvos dailininkų sąjungos pirmininkas. 1940 m. buvo Vilniaus dailės akademijos inspektorius. 1941 m. paskirtas Vilniaus dailės akad. direktorium. Tas pareigas ėjo iki 1943. III.16, kada vokiečių okupacinė valdžia uždarė visas Vilniaus aukštąsias mokyklas. Vokiečių-rusų frontui artėjant prie Vilniaus, 1944 pasitraukė iš Lietuvos ir kaip karo pabėgėlis gyveno Vienoje, Tūbingene, Berlyne, Flensburge ir Freiburge i.Br. 1946-49 buvo tapybos studijos vedėjas ir administracijos direktorius Ecole des Arts et Métiers, Freiburg i/Br., Vokietijoje. 1949-50 buvo administracijos tarnautojas prancūzų komisariate Badeno kraštui. 1949 vienas iš steigėjų ir pirmasis pirmininkas Lietuvos dailės inst. 1950 XII 12 emigravo į JAV, apsigyveno Bostone ir dirbo vitražų studijoje.

Nuo 1930 m. dalyvavo visose Lietuvos nepriklausomųjų dailininkų draugijos ir Lietuvos dailininkų rengiamose parodose Lietuvoje, lietuvių dailės parodoje Rygoje ir Taline (1937), Pabaltijo vst. dailės parodoje Oldenburge

(1947), lietuvių dailės parodoje Hanau (1948), Lietuvių dailės inst. parodoje Freiburg i/Br. ir išvietintųjų dailininkų parodoje Amsterdame (1949), taip pat Vokietijoje ir ypač Amerikoje ir Kanadoje rengiamose parodose.

1966 m. Vilniuje buvo pavykę surengti jo parodas Vilniaus Valstybiniame Dailės Muziejuje, kur buvo eksponuoti jo 97 kūrinių, atlikti iki 1944 metų.

Viktoras Vizgirda išvalgiu ir vaizdingu žodžiu rašė dailės klausimais "Naujojoje Romuvoje", "Lietuvos Aide", "Aiduose" ir bostoniškoje "Lietuvių Enciklopedijoje".

Henrikas Nagys taip aptaria jo kūrybą XXXIV L.E. tome:

"V. Vizgirdos tapyba lietuviškos dailės raidoje savo novatoriška dvasia ir nuosekliai vystytu individualizmu užima vieną pačių rikšmingiausių vietų. Jau pačioj jaunystėj Ars sąjūdžio eilėse, V. net tik buvo vienas manifesto inspiratorių, reikalavusių mūsų daile, merdėjančią konservatyviame akademizme, atgaivinti V. Europoje pasireikšusiais naujais ieškojimais, bet ir pačia savo kūryba tokiame naujam požiūriui bei ipavidalinimui drąsiai ir pajėgiai atstovavo. Sentimentalaus romantizmo, naivaus simbolizmo ir mokyklinio realizmo beveik visiškai užvaldytoje atmosferoje V. kūrinių stebino visai nauju vaizduojamo pasaulio traktavimu: neįprasta kompozicija, šviežia tematinė išvalga ir iki šiol nematyta paletė. V. kompozicijos (peizažai, natūrmortai ir portretai) pasižymi pirmąjį eilę, intensyvumu ir sponstaniškumu. Tačiau abi savybės turi griežtai individualų pobūdį. Dailininko intesyvumas neapsiriboja vien tiktais stiprių spalvinių kontrastų saikiu naudojimu bei drąsiu kontūravimu, kai to reikalauja tapybinė logika, bet taip pat ir savotišku, jam vienam būdingu sugestyvumu, priverčiančiu žiūrovą pirmąjį kontakto akimirką išgyventi paveiklo visumos dramatinę įtampą ir gelmę. Lygiai ir V. sponataniškumas ne tiek giminingas impresionistiškam išpūdzio bei šviesos fenomeno užfiksavimui, kiek ekspresionistiniam impulsui išsakyti įmanomai tiksliau savo paties viduje staiga susiformavusį, išorinio išpūdzio tiktais padirgintą, savo pasaulio vaidinį. Todėl V. peizažai yra tokie autentiški individualūs, nors jiems modeliais tarnauja kasdienė, gerai pažįstama aplinka. Gamta, daiktai ir žmonės jo tapyboje tampa meninio pasisakymo medijomis, suvestais į, kiek įmanoma, suprastintas formas, išsakančias pačias būtiniausias ir esmines savybes. Tai ypačiai akivaizdu natūrmortuose, kur spalvos ir formos pusiausvyra rafinuotai išbaigtose kompozicinėse varijacijose pasiekia retai sutinkamo meistriskumo. Linkusi į sodrų, tamsių koloritų dominavimą, V. tapyba nuolat atgaivinama skaidriomis, subtiliai niuansuotomis ir išragin-gai faktūruotomis dėmėmis ir plokštumomis, skambančiomis kiekvienaime užtikrinto, laisvo ir drąsaus teptuko pabrūkime. Panašiu brangakmenišku žerėjimu pasižymi ir originaliai sukomponuoti V. vitražai, radę laimingą derinį tarp liaudiškai primityvios pasisakymo jėgos ir turtingai niuansuotos spalvinės gamos, jautrios piešinio linijos, gyvos kompozicijos ir švaraus techniško išpildymo."

Skulptorius Antanas Mončys, gyvenas Parvžiūje.

Nuotr: Algimanto Žiziūno

Antanas Mončys, g.1921 m. birželio mėn. 8 d. Kretingos apskr., skulptorius.

1941 m. buvo baigęs Kretingos gimnaziją ir ligi 1943 m.studijavo architektūrą Vytauto Didžiojo Universitete Kaune. 1944 m. pasitraukė iš Lietuvos. 1950 m. baigė Ecole des Arts et Métiers Friburg a/Breisgau, pietų Vokietijoje ir iš ten išvyko gilinti studijų į Paryžių. Čia mokėsi pas skulptorių O. Zadkine. Pavykus pastoviai įsikurti Paryžiuje, dirbo skulptoriaus darbu. Jo kūrinių atkreipė prancūzų meno kritikų dėmesį ir buvo gerai įvertinti. Pasižymi monumentaliomis skulptūromis. 1955 m. jis talkino restauruojant Metz'o katedrą. Jo kūryba pasižymi originalia, išraiškinga forma, ilgesnį laiką buvo gimininga liaudies primityviajam menui, vėliau išsivystė į labiau abstraktiškas formas.

Antanas Mončys yra eilę savo kūrinių padovanojęs Palangos muziejui po vykusios jo darbų parodos 1992 m. Vilniuje, Šiolaikinio Meno Parodų Centre.

BARONINĖ KEPURĖ

Rokas Petkevičius

Mes stebimės, kad kai kurie taip greit pamiršo barbariškai sovietų okupaciją, nekaltų žmonių kankinimus, žudymus bei trėmimus Sibiran ir išsiriško nemaža tų žudynių proteguotojų valdžion...

Mes rašome rašinius apie pagerbimus, sukaktuves, minėjimus ir t.t. Tačiau nerašom apie mūsų tautos pergyventus įvykius, pvz., apie tą beprotišką bėgimą per Pirmąjį pasaulinį karą Rusijon, kur laike bėgimo, buvo išsudyta ir nugabenta okupanto kraštan šimtai tūkstančių gyvulių. Tokiu būdu, tada lietuviai patys apiplėšė ir nualino savo kraštą!

Dėl to beprotiško bėgimo mūsų šeimai irgi teko labai skaudžiai nukentėti, nes šeši šeimos nariai, išbėgdami Rusijon, išsivarė visus gyvulius. Mes trys, mažamečiai vaikai, su motina, likome nuskurdintoje tėviškoje, kur teko baisiai vargti ir kentėti, dėl savo šeimos narių siauraprotiškos galvosenos.

Likę ūkininkai tėvynėje, gyveno kaip ir prieš vokiečių okupaciją. Nors reikėjo dalį maisto produktų atiduoti vokiečiams, tačiau jiems neteko badauti. Buvo skaudu matyti badaujančius žmones, kurie per ištisas dienas, kasinėdavo kaimyno bulvienes, tikėdamiesi rasti bulvių. Be to, atskrisdavo dideli būriai juodų, baltais snapais, nematytų paukščių, kurie labai gaudžiai kranksėdavo, nutūpdavo ant naujų, šiaudais dengtų stogų, vikriai ištraukdavo šiaudus ir nulesdavo varpas. Tokiu būdu per trumpą laiką tie stogai buvo nuplėšti. Tai rodo, kad tuomet ir paukščiai badavo, ne tik žmonės.

As irgi badavau, nes apie penkis metus neteko ragauti duonos, mėsos ir kitų maisto produktų. Pagrindinis mūsų maistas buvo: ropių sriuba, be jokių riebalų ir be druskos. Dėl to dažnai galvodavau ir net naktimis sapnuodavau apie gardžią rūginę duoną, o kai užuosdavau kaimyno kepmos duonos kvapą, apsiverkdavau. Atrodo, jog tikrai, ne vien duona žmogus yra gyvas.

Ir jei tada būčiau turėjęs teisę balsuoti, tad būčiau balsavęs už marksistus, kaip dabar kad padarė išlepe lietuviai: už didesnį duonos "abraką" ir už didesnį mėsgalio gabalą, balsavo už marksistus.

Buvau pristojęs pas kaimyną, už piemenuką, bet mano nelaimė, kaimynas turėjo didelį, piktą šunį, kuris užpuo-

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis kapitalas neliečiamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

Sudarydami testamentus, prisiminkime Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais - aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukos siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Žinokime kad:

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

lęš, iš pasalų, perkando man ranką ir dėl to, išstarnavęs tiktais vieną dieną, su sužeista ranka, grįžau į namus. Rankos žaizdai sugijus, apie porą dienų, padėjau burliokams kirsti mišką ir už tai gavau septynias markes, už kurias, nutariau nusipirkti baroninę kepurę.

Nuėjęs į Kuršėnų miestelį, užėjau į žydo kepurininko krautuve. Ten, išskyrus kepurės, kitų prekių nebuvo. Žydas, nelaukęs kol aš pradėsiu kalbėti, paklausė: "Nu, ko tu nori, Pietkuk?" Pasakiau, kad noriu nusipirkti baroninę kepurę. Žydas, atidžiai pažvelgęs į mane, paklausė: "Uf, tu mažas. Tavo galva kaip didelio. Tau kepurė daugiau kaštuos". Paėmęs nuo lentynos baroninę kepurę ir uždėjęs ant galvos, pasakė, kad šios kepurės kaina, dešimtis markių. Kėpurė buvo graži, blizgėjo susiraitę maži baronėliai ir atrodė, tartum būtų tikras avinėlio kailiukas. Kai pasakiau, kad turiu tiktais septynias markes, žydas netikėjo ir prašė pinigų parodyti. Paskaitęs ir grąžinęs juos, pasakė, kad neužtenka.

Išėjęs gatvėn galvojau, kaip sukombinuoti tas tris markes: kirsti mišką esu per jaunas ir silpnas, brolis irgi vargšas, motina turėjo pinigų, nes buvo pardavusi kai kuriuos trobesius ir mišką, bet ji manimi nesirūpino ir buvo net už pamotę bogesnė.

Staiga nutraukė mano mintis garsus žydo kepurininko balsas: "Pietkuk, Pietkuk, ateik!" Kai įėjau krautuvenį, jis suriko: "Duok pinigų!" - ir pagriebeš, labai vikriai nuo stalo kepurę, užmovė man ant galvos. Labai džiaugiaus, kad pagaliau pasisekė nusipirkti tokią gražią, baroninę kepurę.

GĖLĖ IŠ 2000 M.SĖKLOS

Reuterio agentūra praneša kad pražydo baltas žiedas, išauginus augalą iš 2000 metų senumo sėklos, kuri buvo rasta Vakarų Japonijoje, vykdant archeologinius tyrinėjimus 1981-82 m. Jamaguchi Universiteto profesorius pasėjo tą sėklą ir 10 metų stebėjo išdygusią augalą, išaugusį 2.1 metrų aukščio. Praeitų metų rudenį pasirodė pumpurais, o š.m. balandžio 4 d. išsiskleidė baltas, 8-nių lapų, panašus į magnoliją, žiedas. Žiedlapio ilgis - 6 cm..

Tikrai nuostabi pavasariška naujiena, gamtos ir žmogaus kantrybės vaisius.

PATIKSLINIMAS:

D.N. Baltrukonio straipsnyje pirmame puslapyje: "Motrealio triumfas ir gėda" paskutiniame sakinyje parašyta: 10,000 dol. nuostolių; turi būti 10 mil. dol. nuostolių.

J. V. Danio straipsnyje "V.Landsbergis Ottawoje", antroji pastraipa prasideda: "Kai 1993 m. pabaigoje V. Landsbergis..." turi būti 1990 m. pabaigoje.

Miestelyje buvo daug žmonių, nes buvo turgaus diena. Stebėjau, kodėl gi žmonės praeidami, taip smalsiai žiūrėjo į mane. Galvojau: "matai, ką reiškia nauja kepurė!" Beslampinėdamas, sutikau brolių su draugu, kurie pažiūrėjo į mane ir nieko nesakė, ėmė tiesiog beprotiškai juoktis. Supykęs pasakiau: "Kodėl jūs juokiatės kaip durni?" Tokia arogantiška mano pastaba jiems nepatiko. Nustojęs juoktis, brolis paklausė: "Iš kur tu ištraukei tokią kepurę?" Atsakiau - pirkau. "Pirkai suplyšusią kepurę. Jei netiki, tad nusiimk ir pažiūrėk!" - pasakė brolis.

Iš tikrųjų, kepurė buvo įplyšusi, apie tris colius ant kaktos ir išlindusi balta vata. Tada supratau, jog ne be reikalo žmonės taip smalsiai žiūrėjo į mane. Mat, juoda kepurė ir balta vata, labai ryškus kontrastas ir tai atkreipė praeivių dėmesį, o aš išdidžiai vaikščiodamas, galvojau, kad žmonės žiūrėdami į mane, grožėjosi mano baronine kepure.

Kadangi karo metu buvo sunku gauti gerų drabužių, todėl aš džiaugiausi, kad man pasisekė, nors ir su "broku", nusipirkti kepurę. Sekanti sekmadienį, plyšimą susiuvęs, vėl išdidžiai vaikščiojau Kuršėnų miestelyje su puičia baronine.

Ne veltui žemiau sako: "Nėra tokio blogo, kad neiš-eitų į gerą?".

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!

DABAR perkelkite JAV ar Kanados dolerius į Lietuvą čekiu ar pinigine perlaida

Nordland Express perduoda pinigus - greitai ir saugiai - tiesiai gavėjui ir gauna iš jo perdavimo pakvitavimą. Perkėlimo mokestis - tik 4%, plus \$15 už pristatymą.

	JAV dol.	Kan. dol.
Perkėlimo suma		
Perkėlimo mokestis - 4%		
Pristatymas	12.00.	15.00.
Viso		
Siuntėjas:	Gavėjas:	
.....		
.....		
Tel:	Tel:	

Išrašykite čekį ar piniginę perlaidą NORDLAND EXPRESS VARDU ir siųskite: NORDLAND EXPRESS, 1650 Bloor St. West, Toronto, Ontario, M6P 4A8. Daugiau informacijų gausite paskambinę tel: (416) 535-5000, FAX; (416) 535-5001.

GERIAUSIAS DRAUGAS

J. Švabaitė

- Reikia ką nors daryti, reikia būtinai, ir jau dabar, - pusbalsiu šneka pats su savimi Danielius. - Kitaip vėl išeis, kad liks be nieko.

Truktelėjęs pečiaus, jis energingai išengia virtuvėlėn, kur jau nuo ankstyvo ryto barskina puodais Marcijonas. Sėdi jis čia dabar ant girgždančios kėdutės ir peilio galu krapšto pirštų nagus.

- Na, ar nelūžinėja, kai taip smarkiai droži?
- O ne. Šitaip visas brudnumas nueina.
- Tai kad jau iš tikro labai baltos tavo rankos.
- Na jo... Iš ryto skalbiau marškinius, kad gėriau išmirkty ir iš panagių visi juodumai išeitų.
- Tai kur eisi?
- Niekur.
- Tai ko taip šveitiesi?
- Dėl savęs. Manai kaip tu, visada su tais pačiais marškiniais.

Nuo grindų sušlavinėjęs krūvelę nupjauštinėtų nagų, Marcijonas išberia juos popierinėn šiukšlių dėžėn.

- Kai jau per svarus, tai irgi negerai. Eini ir eini pas kauli duklę, lyg kokia boba. Galėtum vesti, tai žmona sušlavinėtų.

- O ko patsai nevedi, čia neambrijės?
- Kad matai, brolyti, aš plikas kaip tilvikas. Jei turėčiau susikales tiek pinigų kiek tu, seniai šeima būčiau sukūres. Bet gal reikės apie tai ir man pagalvoti... O tau, matai, jau reiktų paskubėti. Ir amžius, ir visa kita.. Juk vieną gerą merginą praradau...

Nerandu tinkamos, tai ir nevedu, va kas, - sausai atkerta Marcijonas. Apskritas jo veidas ikaista, rankos nervingai glosto žilstelėjusius plaukus. Jis ima narsyti po kišenes, ieskodamas užsirūkyti.

- Sakai, nerandi tinkamos? - gudriai šypteli, uždegdamas jam cigaretę, Danielius. - O vis dėlto išsirašei net iš Vokietijos, koks jos vardas? - Danielius kemsasi pypkę o Marcijonui pradeda kaisti ir ausys.

- Vardas - kaulių gardas. Tai tik ne dėl vedybų išsirašiau...

- Žinau, žinau tą tavo istoriją: "Gerą darbą padarysiu našlaitei... Reikia padėti, sušelpti... Juk iš to paties Lietuvos kampelio ešame... Žmonės prasė..." ir taip toliau, ir taip toliau... O kodėl neiškvietei kokios senutės ar vyriškio? Bet ne, jauna, gražia mergina. Aišku, taikei tokia kuri tikty tau i žmonas. Kam dar giniesi? Ir net neparodai jos man. Geriausiam savo draugui... Uždarei kažkur tol nuo visų žmonių. Manai, aš atsimusi ją iš tavęs? Suvalgysiu? Gal... Gal galiu atimti... - erzina Danielius.

- Niekur neuždariau, - pašoka Marcijonas ir garsiai nusispyjauna. - Tu gi buvai tris savaites Sidnėje, paskui vėl - niekad tavęs nėra namie. O per tą laiką ji ir atvažiavo. Apsigyveno pas tokius savo, amžinatils, tėvų pažįstamus.

- Pas tėvų pažįstamus. Tai kodėl niekada apie tuos pažįstamus neužsimeni? Kodėl ne jie, o tu išsikvietei, niekada ankščiau jos nepažinęs? Matau, kad viską nuo manęs slepi. Ikišai i koki lizdeli, kur tik tau vienam žinoti. O vesti jos tai turbūt neketini? Liksi užkietėjęs sen bernis, lauksi kol šuo kepsni nuneš...

Šito Marcijonui jau per daug. Pašoka jis vėl kaip igeltas ir, sugniaužia, kumštį prieš pat Danielių, nosi.

- Žinau, nujauci, kur tu rupūckė, suki. Na, sakyk, ko gi tu mane vis eidi, draskai, isjuoki? Va pjaustau nagus - jau tau ir užkliuva. Pjaustai ir tu, ar ne, o ar aš ką sakau? Šluoju aslą, skalbiuosi, o tu vis iš paskos kaip kokia erkė prikišęs mane grauži. Patsai esi baisiai netvarkingas, niekada niekuo nesirūpini, jei ne aš - prapultum visiskai... Kas viską tvarko, valo? Kas verda ant tos mažos dujų plytelės abiem, kas? Marcijonas... Kas tau dažnai ir išskalbia? Kas? Marcijonas... Va, išsirašiau panaš Germanijos, ir ką tu man padarysi. Kažin kuo grasiini, kažin ką spėlioji, galvą kraipydamas... Manai, aš toks kaip tu, kur težinai tik visokius niekus, poezijas tas, kurių pilni ne tik stalčiai, bet ir visi kampai. Popieriai visokie. Iš kur va dulkių milijonai? O kad išistebeilijęs pro langą i debesėlius ar koki ten galą, - tai aš nė žodžio. Arba kaip koks lunatikas žiūri ir žiūri i mane išsprogusiom akim, kalbi nei ši, nei tą apie visokias filodofijas, kad be butelio nesuprasi... O kad pašoki iš miegu vidury nakties, griebi už pašėlio, žibini elektrą, rašinėjį kokius ten niekus, tai ar aš ką sakau? Kenčiu, ir gana. O iš tu popierių, brolau, sakiau jau ne syki, duonos nevalgysi.

Danielius tik skėsteli rankomis. Gal iš tikrųjų per daug jis tą Marcijoną erzina. Visada pats pirmasis pradeda, išprovokuoja ginčą. Na, reikia susitaikyti, nes kitaip tylės juodu dvi ar tris dienas iš eilės, skersakiuodami vienas i kita. O vėliau vien tik Danielius pirmasis ieškos susitaikymo. O jei greitai nesusitaikys, iš Danieliaus plano niekas neišeis. Teks palikti Marcijoną vieną nežinomai atečiai...

- Na, nepyk, Marcijonai, - kiša Danielius savo leteną. - Nesikarščiuok, juk žinai, kad aš tau nieko blogo... Tai kas, kad va truputį pasiginčijam, pamiklinam liežuviu. Mudu juk bičiuliai buvom ir būsim per amžius, ar ne? Visur ir visada drauge, ir per nendrynus, per gyvatynus, per visą Australiją, nuo pat pirmos dienos, kai tik iš laivo išlipom... Ir uodai mudu kandžiojo lygiai (ką aš čia sakau - lygiai, - tave jie daugiau puldavo, matyt, tavo kraujas saldesnis...) Ir per liūtis, brolau, ir per ugnį... Atsimeni, Marcijonai, kai cukraus nendres deginom? Kai tavo marškiniai užsiliepsnojo, o aš nutraukiau paskutines savo kelnes ir jomis mušiau liepsnas, tave gelbėdamas? Pats likau kaip Adomas iš rojus, visai nuogutėlis, nežinodamas kur slėpti savo gėdą... O tu, nors ir labai skaudžiai apdegęs, tada juokeisi pro skausmus, raiciodamasis. Argi tada aš neslaugiau tavęs? Arba kai mudu, gerai išgėrę lagūnoje skendom, kai australai mus vos atgaivino, ištraukę ant kranto? Nuo tos dienos tu pasižadėjai daugiau nę lašo burnon, o aš tik truputį. Na, ar ne taip buvo?

Nutyla Danielius. Tyli ir Marcijonas.

Taip, lygiai taip buvo.

Šniuksteli Marcijonas nosimi, leidžia tyliai dūmus palubėn. Platus jo veidas susikaupęs, mažos akutės susiaurėjusios. Štai, rodos, ims ir tuojau apsipils ašaromis. Nėra ką ir sakyti, juk tai tikra teisybė.

Šitaip juodu susiremia jau nebe pirmą kartą.

Dievulėli Tu mano, mąsto Marcijonas, juk Danielius geriausias draugas, o aš šitaip... Jis toks protingas, kalba kaip iš knygu, nę trupučio neišdidus. Visą žino... Ir australus jis apšviesdavo, tie net nežinojo, kur kas toji Lietuva, o jis, Danielius, ne tik apie Lietuvą, savo tėvynę, bet ir apie visą Europą, visą pasaulį jiems iki detalių išaiškindavo. Net ir Australijos istoriją kaip savo penkis

Julija Švabaitė-Gyliene, poetė ir rašytoja, 1939 m. baigusi Vilkauskio Gimnaziją, prancūzų kalbą ir literatūrą studijavo Kauno, Vilniaus ir Paryžiaus universitetuose. 1949 -60 m. gyveno Australijoje, po to Amerikoje, Čikagos mieste.

Nors dar gimnazijoje pradėjo rašyti eilėraščius ir vėliau, nuo 1935 m. savo kūrybą spausdino "Ateityje", "Naujojo Vaidilutė", "Naujojo Romuvo", vėliau "Aiduose" ir "Drauge" - pirmąjį eilėraščių rinkinį išleido 1963 m. - "Vynuogės ir Kaktusai". Stipriai išvystydama tėvo temą poezijoje, įnešė naujovę mūsų

literatūroje. Kitas eilėraščių rinkinys pasirodė 1974 m. "Septyni Saulės Patekėjimai", 1981 m. "Vilties Ledinė Valtis".

1973 m. ji išleido apysaką jaunimui "Gabriuko Užrašai", 1985 m. romaną "Stikliniai Ramentai", už kurį laimėjo "Draugo" romano konkursą.

Novelė GERIAUSIAS DRAUGAS buvo atspausdinta Lietuvoje leidžiamame žurnale METAI, 92. Žurnalą leidžia Lietuvos Rašytojų Sąjunga, leidžiamas kas mėnesį. Vyr. redaktorius - Juozas Aputis, Gedimino pr. 37, 2600 Vilnius, MTP-11. B.

pirstus. Paprastas, draugiškas, ne kaip kiti, ne kaip tas Pranskūnas, buvęs karininkas, kuris vaikščiodavo po laukus lyg su pentiniais, arba Ruzgaitis, notaras ar kas ten jisai, kur šnekėdavo ir šnekėdavo be sustojimo, kaip užsuktas, ir vis girdavosi savo gabumais. Lyg kokia mergaitė stypčiodavo ant galų pirštų su praplyusiomis pačiam užpakaliu lagerinėm kelnėm...

Jiems visiems toli iki Danieliaus.

Tiktai visas o visas jam iš rankų krisdavo pirmomis dienomis, kai reikėdavo koki juodą darbą dirbti kariuomenės barakuose, kur pagal pasirašytą su australų valdžia sutartį juos nusiuntė. Prilipo tada Marcijonas prie Danieliaus iš karto. O dėl to, kad tasai vis su pokštais, vis linksmas. Nesikeikdavo, nepykėdavo ramindamas: turėkime kantrybės, vyručiai, vieną dieną pasibaigs mūsų tartys ir išlįsime iš šitos skylės. Galėsime pasirinkti darbų tokius, kokie mums patiks... Garsiai jis skaitydavo mums tas savo poezijas, - čia jau negalėtų Marcijonas nę papasakot, kaip ašaras tie Danieliaus skaitymai išspausdavo. Marcijonas žino tik Maironį ir Brazdžionį. O nuo tų Brazdžionio eilučių širdį taip suskaudėdavo, kad rodos, parpultum, prisiglaustum prie tos raudonos australiškos zemės ir bliautum kaip versis.

Taigi, tas Danielius Miltinis...

Visada jam viskas gerai. Ir algele, vargšelis, pravašindavo kitiems. O Marcijonas priešingai - spaudė ir spaudė taupydamas kiekvieną šilingą ir vis dar norėdamas kuo daugiau uždirbti. Galima sakyti, jei iš kito galėjai išgert, užsirūkyti, tai kam savo brangų pinigą išleisti? Užtatai Marcijonas to pinigą ir turi.

Žinoma, kai jiems pasiūlė cukrines nendres kirsti, kai pažadėjo nemažus pinigus, tai ir Danielius susigundė. Tada juodu pirmieji ir užsirašė. Daug kas bandė juos perkabėti, girdi, pražūsite, broleliai, jums tenai tai ne kariuomenės barakuose šiukšles šlavinėti, gyvatės nuodindingos ten gali kirsti, o nuo saulės, baisiausiai karštos, iškvailėsitė. Bet Danielius, tas išminties sostas, šitaip pasakė: "Važiuojam, Marcijonai, pažiūrėsim, ar ten jau taip labai blogai. Visko čia šitoje australų žemėje, turi me pamatyti. Užsidirbsim pinigų, o pakui i Ameriką". Taip juodu ir padarė.

Ir papuole tiesiai pragaran. Dievulėli Tu mano, žinoma, Marcijonui buvo lengviau, jis prie sunkaus darbo pripratęs, ir tas nendres kirsti ne taip buvo baisu, bet Danielius vargšelis... Rankos pilnos puslių, strėnas vos paneš - pasilenkt, kirst, atsitiest, pasilenkt, vėl kirst, vėl atsitiest... O pasiūtęs karštis be jokios atvangos, o prakaitas upeliais... O šliužai, varlės, musės, uodai, širšės, gyvatės, krokodilai, rupūžės... O ką jau kalbėt apie skorpionus ir nuodingus vorus... Tos tropikinės dienos eukrinių nendrių plantacijoje visą jėgą, visą gyvastį iščiulpdavo... Tie skardiniai barakai, tos negyvos drėgnos naktys, tos žaidotos rankos ir kojos... Nė tinklai nuo uodų neapsaugodavo. Skaudėdavo visą kūną - nepadėdavo nei kokoso aliejus, nei kiti tepalai. O tas šlykštus melasos kvapas, tas dvokimas nendrių laukų, tas sunkus džiunglių vėjas... Kojas iki kraujo nugraudždo sunkūs auliniai batai, - ką jau čia ir kalbėti...

Keikdavo jie šitą darbą bjauriausiais žodžiais, o kad Danielius būtų kada pasiskundęs ar burnojęs. Niūniudavo jis kažkokią operą ir visus kitus ramindavo lyg koks gailėstingas samarietis, tepdamas tirštais tepalais jų nutrintas rankas ir ištinusias kojas. O dar australai juos, kalbos gerai nemokančius, aštriai ir per danti patraukdavo, pašepdvo. Gal dėl to Danilius kiek tik suspėdamas vis gulėdavo ant knygu, sakydamas: "Brolau, jei kalbos nemokėsi, tai tave visi pastums ir dar pamurkdys".

Užtatai greit jį tie patys australai pradėjo gerbt, nebesišaipė, jo draugystės ieškojo. O ką jis ten, vargšelis, ir užsidirbo? Nę normos neiškirsdavo, tai ir pinigas nedidelis. Sumenko jis, sulyso, šonkauliai išsišovė... Issirašydavo betgi brangias knygas, žurnalus, kurių va ir dabar krūvos lentynoje ir ant stalo sukrautos. Parsivežė jis čionai tik ką ryšuliuką su knygom ir popieriais visokiais. Dar šiaip taip privertė jį Marcijonas naują kostiumą, batų ir baltinius nusipirkti, o vaikšiotų dabar lyg šventas Pranciškus.

Tai va tų knygu... Norėtų Marcijonas skaityti, bet kai sugrižta iš sunkaus darbo per dieną po elektros stulpus laipiojęs, duobes kasęs, kol nusiprausia, pavalgo, atsigula, - va jau jau skaitys... O ypač kai pasitaiko iš virsaus daili lietuviška knyga. Perverčia, paskaito puslapį, du... ir apima miegas... Ir taip apima, kad nę nepajunta, kaip nuslysta nuo lovos ta knyga, nors ir idomiausia būtų.

Kai nusipirks Marcijonas savus namus, kai turės daugiau laisvo laiko, būtinai įsitaisys lentyną knygom. Tada nusipirks ir Maironį, ir Brazdžionį ir kitas knygas. Išminties pasisemti žmogui niekada nėra vėlu.

...O Kalifornija, o mylima, tu amžinai žaliuojanti šalie...

Dažnai kartoja Danielius šiuos žodžius. Susimąstęs ilgesingai žiūrėdamas pro langą i australišką dangų. Kieno šie žodžiai, kad vis kartoji, Danieliau? Tai žodžiai geriausio mano draugo, Marcijonai. Jis buvo rašytojas, zuvo nuo granatų karo metu...

Danielius taipgi norėtų būti rašytoju, parašyti apie šį kengūrų kraštą ir jo žmones, apie čia išikūrusius lietuvius. O i Kaliforniją nuvykti - tai didžiausia svajonė...

Žinoma, Danieliaus darbas svarus - pašte jisai, prie laišku skirstymo. Ne be reikalo tiek daug knygu skaito ir mokosi kalbos, kai tuo metu kiti kormo ir arktiukais lošia. Tikto to pinigą Danielius kaip neturi, taip neturi...

- Betgi tu visą laiką irgi buvai geras slapukas, - po ilgos tylos prabyla Marcijonas. - Sakyk, kur vakarais vis lakstai? Nuo tada, kai čionajos broliuk, atsikėlęs, tai tik permiegot namo pareini. Ir vis užrakineji tuos savo stalčius. Brakšt, brakšt. Lyg aš koks vagis būčiau. Mano, žiūrėk, viskas atdara. Manai, kad aš žiūrau, ką tu ten turi? Slepi nuo manęs kažką, štai kas. Slėpsiu ir aš. Tuose tavo stalčiuose tai bene laiskai nuo australiukių? Pamenu, pamenu, jos prie tavęs kaip prie medaus lipdavo. O aš nę i tą pusę nežiūrėdavau. I australiukes tai ne.

Danielius, atrodo, šitokių Marcijono žodžių tik ir te-laukė. Išsijudino iš savo minčių, akys valiūkiškai sublizgėjo.

- Na, tai sakyk gi, Marcijonai, kokios tau iš tikrųjų patinka merginos? Man tai, drauguži, patinka tokios, zinai, truputį pasiutusios, karštos kaip ugnis, kad vos gali išlaikyti... Na, o tau?

Marcijonas nukella savo dideles rankas nuo kelių, atsisistoja, pereina per kambari plačiais žingsniais, vėl atsisėda, atsilošia, išpučia krūtinę ir giliai įtraukia dūmą.

- Diktas mėgstu.

- Sakai diktas, o daugiau nieko?

- Antras daiktas, - įsimašina Marcijonas, - žmona man turi būti švari ir nebloga iš veido. O i darbą eiti tai aš jau savo žmonos neleisiu. Moters vietą namuose.

- Oho, matai, jau gerai, jau ir apie žmoną šneki. Sėdės namie, sakai... Tai tu manai, kad taip pririšęs namuos ir išlaikysi?

- Nereikės nę priišt. Sėdės ir taip.

- Tai greitai turėsi šeimos draugu, - Danieliaus akyse laksto linksni žiburiukai.

- Nebūtinai.

- Ar... jau apkabinai bent syki?

- Galima apsieiti ir be to. Kam būtinai tie apkabinimai?

- Tai ką galvoji, kad nepaglostęs, neapkabinęs, nepasidžiaugęs jau ir prie altoriaus nuvesi?

- Negi tik glostymais prie altoriaus veda?

- Tai kaipgi kitaip?

- Sakiau tau syki, kad dar visai nemanau vesti,

- staiga užsiplieskia Marcijonas. - Laiko turiu užtektinai. Ir pinigų dar reikia daugiau užsidirbti. Man mergaitė - šventas daiktas. Reik pripažinti...

- Kaip tai - šventas?

- Na, iki vestuvių nę neprisiliesti.

- Manai, nę nepabūčiuot?

- Na, tai kaip tu sau galvoji?

- Tu manai, Marcijonai, kad jai jau taip ir patiks?

- Katrai?

- Nagi bet kokiai - šitai, anai...

- Nei jokios čia šitos, anei anos...

- Na, žinai, brolau, šitaip kalsi tą pinigą per visą savo gyvenimą, pasensi, eisi, eisi aplinkui, pasižiūrėsi, kad jau kitas tavo merginą nusivedė.

- Tegu vedasi.

Springsta Danielius juokais, muša Marcijonui per petį. Na, vis vien jis ši užsispyrėli prives prie rimto reikalo. Tuojau turi visas išsispresti, - po velnių, šis doras vyras privalo sukurti puikią šeimą. Jei dar metai kiti, kas gi už jo eis?

- Tu žinai, esi baisiai geras vyras, Marcijonai, - ne-ateidžia Danielius. - Tu supranti juokus, dėl to tave mėgstu, drauguži. Tačiau tą merginą iš Vokietijos vis vien man turėsi parodyti. Jei pats nemanai vesti, tai man pripirsk. Ypač, jei mergina graži ir sveika. O dabar - sudiev, einu i pasimatymą.

- Taip anksti? O su kuo gi?

- Su australiuke, - mirteli Danielius viena akimi.

- Tai gal su kokia turtinga pensininke? - nenusileidžia Marcijonas.

- Na, na, na, bičiuli.

- Tai kodėl nepasieškai lietuvaits? Dėl ko gi per visą Australiją čia i didelį miestą kraustėtės? - jau ne juokais susirūpina Marcijonas. - Ar ne dėl to, kad arčiau lietuvių būtime? Tai tu šitoks patriotas?

Danielius tik reikšmingai nusišypso.

- Matai, brolau, aš lietuvaitsm dar per prastas. Joms reikia namo, gražių daiktų, automobilio... Be to, man reiki gerai išmokti angliskai. Cukraus nendres kertant tame gyvatyne nebuvo laiko mokytis. O čia didmiestyje, yra visokių galimybių. Tik mokėk jas išnaudoti. Žinai, pašte irgi ne pyragai. Nemoki gerai kalbos, tai ir sėdėsi prie paprasčiausio darbo. O susipažinus su čionykstėm merginom galima daug ką pasiekti...

Nežino Marcijonas, ar čia tik erzina jį, ar tiesą kalba. Niekad šito šelmio nesuprasi.

- Tai ko iš viso prasidėjai su tomis savo poezijomis, aikčiojimais mėnesienoje? Aš tau ne syki sakiau, kad mokykis kokio amato, nes iš savo skaitymų duonos šitam krašte nevalgysi. Čia reikia darbo rankų. O ir iš tų čionykščių merginų...

Danielius nieko neatsako. Jam jau laikas eiti, bet jis vis dar mindžikuoja prie durų, kažko ieškodamas kišenėse.

- Matau, matau, akis turiu, - staiga sukikena Marcijonas. - Žinau ko tu dar neini i tą savo paimatymą. Stoviniuoti, akis pabarinęs, lyg katinas... Tai kiek ši syki paškolinti?

- Penkis svarus... iki kitos algos...

Žodžio netaręs Marcijonas išsiima iš kišenės storą piniginę ir juodą užrašų knygele. Paselina piestuką ir rašo. Čia, šitoje juodoje knygutėje sužymėtos visos Danieliaus skolos...

Likęs vienas, Marcijonas atsidūsta ir atsiremia i tarpdurį. Apžvelgia kambarį. Na, kitais metais šitoj kišenėj tai jau tikrai nebegyvensiu. Pinigo turiu kiek reikiant, ko čia dūlėt susispaudus dviejuose kambarėliuose, ir dar palėpėje, kur taip nežmoniška karšta vasarą. Galiu jau nusipirkt ir namus. Galbūt taip ir padarysiu.

Kažin kur jis išsliūkino, tas mano baltarankis? Veidai nuo šašų jau išgiję, akys blizga. Miestas, brolyti, greit žmogų pakeičia, tai ne koks ten brūzgynas.

Kad nebūtų jis toks, tas Danielius Miltinis, tai ir aš atviresnis būčiau. Nepasakys nei kur eina, nei ką veikia. Draugas jis geras, nėra ką ir kalbėti, bet ar galiu aš jam Liuciją parodyti? Dar išlėpęs jai, kad laiškus man padėdaves rašyti... Nežinomajai, - sakydavau, kai paklausdavo jos vardo. O kad jau privalodavo, jergutėliau tu meno... Gal už tai ir apsisuko mergaitei galva, kad dabar tokiom gaudžiom akim i mane žiūri... Kokie idomūs laiskai, Marcijonai... Aš jums amžinai dėkinga būsiu, kad mane iškvietėte iš to Vokietijos lagerio... O kad ji žinotų... Moku ir aš laiškus rašyti, tam ir mokyklą lankiau, bet taip gražiai kaip Danielius vis vien nesugebėčiau. Kažin ar jis nujaucia, kad tie laiskai buvo skirti Liucijai?

/nukelta i 5 psl...../

NEPRIKLUSOMA LIETUVA

Vesti būtų jau ir laikas. Jau trisdešimt aštuoneri. Tik ši kartą neskubėsiu, ištirsiu gerai jos būdą, apsiėjimą. Tegu mergaitė pirmą apsipranta svetimame krašte. Euro-poje ir žmonės kitoki. Tai ne šioje kengūrų žemėje, kur viskas atbulai. Rankas tai ji auksines turi. Gražiai siuva, pasimokys angliškai, gaus darbą siuvykloje. Aukšta, plona, kaip cukrinė nendrė. Geltonos kamos. Tikra lietuvaitė nuo Nemuno krantų. Žiūrėk, Marcijonai Baltūsi, kas čia su ta- vim pasidarė? Niekada tau nepatikdavo liesos merginos, o ši va iš karto tik pamačius jau ir įkrito širdin.

Graži gyvačiukė, tik mėsos nevalgo... Kokia ji bus šeimninukė, jei nevalgys mėsos? Tai ir nevirs. O gal dabar toki laikai? Tos visokios dietos... Tuščia jos, galėtų ji valgyti kad ir žuvi. Čia visokių vė- žių ir ungurių pilnos Viktorijos valstijos upės. Bet apie vedybas tai dar nė iš tolo. Atsargiai, atsar- giai Marcijonai Baltūsi, kad neatsiktų kaip su Brone... Taigi, kaip su ta Brone... Atsimeni, kai tada ką tik iš cukraus nendrynų į ši miestą atvykote, skaudanciais snariais, nudegusiais spran- dais, dar neužgydę žaizdų, juodi kaip čigonai... Pinigų tai atsivežėt kaip sieno. Jau seniai Kvynslande į šiukšlyną išmetei savo visą lagerinį turtelį - plačias kelnes, pra- kiurusius batus, suplysiusius marškinius, nublukusį švarką.. O čia - jei kas nusipirko vieną kostiumą, - tu nusitėskei tris, jei kas dvi poras batų, tu - keturias... Kaktarišų, baltinių, kojinių pačių brangiausių bent dvidešimt porų... Visokių kremų, kvėpalų, briliantino, kad nežiltų, nenu- slinktų plaukai...

Išsiprausė, išsiblizginė, išsikvėpinę nuėjome tada pirmą kartą į lietuvių klubo sokius. Vaikščiojote girgždanciais batais, krūtines išpūtę, - sveikučiai, sveikučiai, malonu susipažinti, tai iš kurio pasviečio draugužiai, būsite, tur- būt pirmą kartą pas lietuvius? Ak, tai judu iš cukrinių nendrių, brolyti tu mano, turtuoliai dabar gi jūs, tai turi- te pavaisinti susipažindami; žinoma, žinoma, labai prašom kodėl ne (laikykis Marcijonai Baltūsi, gerai prispauk savo kapšiuką, nepulk taip greitai į pažintis, nepradėk leisti vėjais savo kruvinai uždirtų pinigų...) O alus puto- ja, stiklai skambčioja, nauji draugai tapsnoja per petį, spaudžia dešinę: vyručiai, na, dar po vieną, dar po vie- ną... Dūmai graužia akis, galva svaigsta, kažin kur toli liko visi pasizadėjimai daugiau nieko nebegerti, kaipgi čia pasirodysi blaivininkas, kai visų akys į tave atkreip- tos... (Atsargiai, atsargiai Marcijonai, atsimink, kai sken- dai lagūnoje, paskui prisiekinėjai... Išgerk dabar, bet tik truputį - nei per daug, nei per mažai, o tik tiek, kiek reikia dėl naujos draugystės...)

Pasieniuose ant suolų susėdusios lietuvaitės. Dairosi į juodu, kikeną, kuždasi.

Ir išžiūrėjai tada, Marcijonai, į tą raudonskruostę sto- ruliukę tamsia garbiniuota galvute. Kraujas tau įskart- plūst į galvą - nieko nebematei aplinkui, tik ją vieną. Pa- miršai ir Liuciją kažkur kitam pasaulio gale, užsidegei staiga visas...

Ir nutarei išvest ją šokt.

Pasitaisė kaktariši, patempei švarko atlapus, priėjai lyg nesavomis kojomis ir pralemenai: "Panele, galima val- są?" - Pakėlė ji savo išraudusį veiduką, pakreipė šlakuotą nosiukę, atsistojo tokia nedidukė, uždėjo apvalią rankutę ant tavo peties ir prisiglaudė...

Išpylė tave karstis nuo to prisiglaudimo. Širdis, rodos, išsoko iš krūtinės. O ta mergaičiukė tik žiūri, tik žiūri išdykusiomis akimis. Ne, sitaip dar niekada tau nebuvo atsitike: pradėjo drebėti kinkos, delnai išprakaitavo, susi- jaudinę užmynei jai ant kojos... Vaje, vaje, atsispraus, panele, aš daug metų nešokęs, atpratęs... Žinote, iš cuk- raus plantacijų (taip ir pasakei išpūdžiui sustiprinti - "iš cukraus plantacijų") atvažiavau, kaliau ten pinigus, turiu dabar jų užtektinai... O čia, matote, reikės pradėti naują gyvenimą: ir į šokius, ir namas žiūrėt nusipirkt, ir visa kita...

Tu jau gerai nebeprisimeni, ką ten daugiau kalbėjai. O ji tik šypojoji iškaitusi, baltais dantukais... Tu jau visas liepsnoję, koks... koks jūsų, panele, vardas, - ak, Bronė, Bronytė, o mano - Marcijonas, Marcijonas Baltūsis... Ko- kios gražios jūsų akys, dabar aš jūsų nepaleisiu, turite su manimi šokti visą vakarą, matote, matote, jau visai ge- rai einasi, visai į taktą...

Tu lyg per miglas matai toli prie baro stambų gorilą, kuris jai mosikuoja, rodydamas kažkokius ženklus, o ji mojuoja jam atgal... Nieko nebus, pone, nepaleisiu aš jos ne per žingsnį... Va, tenai ir Danielius kalbasi su tokiu žilu žmogum ir ne nepasižiūri judviejų pusėn, nemato, kokią šaunią tu turi šokėją.

Paskui judu gaivinatės vaisvandeniais ir vėl šokate, šokate...

... Dabar arba niekad... Dabar arba niekd - dunksi tau smilkiniuose. Pro akis praslenka visas tavo iki šiolei klajojimas iš vienos vietos kiton, brūzgynai, kietos bara- kų lovos, niekingas palėpės kambarėlis... O čia tokia mer- gaitė... Ir ateitis sublizga prieš tave gražiausiom spal- vom... Išeikime, panele Brone, truputį atsivėdinti, kuždi tu jai. Išeikime, išeikime, atsako ji tyliai... O ten lauke po palmėmis pučia gaivus jūros vėjas, sudreba šakos... Dabar arba niekad, dabar arba niekad... Krūmuose užtrau- kia savo naktinę dainą cikados, skraido paslaptingi švento Jono vabalėliai... Ir tada tu, nei pats nejudamas, ką da- rai, staiga klypt ant vieno kelio: panele Brone, panele Brone, esu bėprotiška! jus išimylėjęs, eikite už maneš, turiu dešimt tūkstančių svarų, penkis angliškus kostiumus pirksiu namą, automobilį, būsite kaip Dievo užpečkyje... Išplėtė mergaitė akis, sužiburiavo... ir kad ims juoktis. Tikriausiai viskas tada būtų laimingai pasibaigę, jei lyg iš po žemių, nebūtų šalia atsiradęs tas plėštra Danie- lius. Išsibraikiusiais plaukais, snioksdamas - na, kas gi čia dabar, Marcijonai, ko parklupęs ant kelių? Po velnių, visur tavęs ieškau, o tu, matai, pačią gražiausią mergai- tę nusitvėręs visiems ir panosęs... Tai supažindink, brolau, ir mane... Kad griebis paskui tas plėšėva Brone už rankų, kad pradės glebesčiuoti...

Ir išgąsdino tas nevidonas Bronė, ir pabėgo ji negriž- tamai. Veltui teisinaisi, kad už akmenio buvai užkliuvęs ir parpuolęs. Netikėjo. Veltui abu ieškojote visą naktį, - -dingo ji kaip į vandenį. Dingo ir tas gorila, kuris jai salėje mosikavo...

Užmušti norėjai tada Danielių, grasinai nušausiąs. O tas išsišiepęs aiškino, girdi, nereikėjo tau, Marcijonai, taip jau iš karto pulti ant kelių ir ko čia dabar teisini- si, grasin: argi sitaip, stuobry, reikia elgtis su pirmą kartą sutikta mergina? Ir maneš čia nekaltink, Marcijo- nai Baltūsi, aš tau pasakysiu, patsai kaltas, o girtas aš nebuvau nė trupučio...

Julija Švabaite AUSTRALIJA, AUSTRALIJA...

Raudonų apelsinu rankose
Išnoko tavo jaunystė.
Baltas veidas parudo pietų kaitroje,
Siela gyventi skubėjo...

Ištroškusio molio žemė
Karšta vaga iškėlė,
Akis ugnimi užliejo...

Tarp išdžiūvusių palmių pirštų
Eukaliptai pilkais dantimis
Mane kaip vyšnią sudraskė...

Mano trapusis,
Mano vienintelis džiaugsmas
Išdžiūvusia burna semia
Kaitriąją dykumų dainą...

Australija, Australija...
Nuovargio valandoj
Paties Dievo sukurta
Aštuntoj dienoje,
Aštuntoje nakty...

Ir supratai tada, kad jau nebešokdinsi šitos Broniukės, nebesnekėsi jai meilių žodelių ir nebepirksi namo jai, nė automobiliu... Ir nors galva daugyk sienon savo vienat- vėje, liūdnai išstebėjilijęs į sutrukinėjusį sienų tinką, į pageltusias laikraščių iškarpas su Lietuvos vaizdais, iškli- juotas palubėje, su vėjo taršomais debisimis išblukusioje fotografijoje, į gandrallizdą, i žydintį jazminų krūmą, prie kurio tu stovi ir kurio svaiginančio kvapo gal jau niekad nepajusi.

Ir dėl to kaltinai Danielių, geriausią savo draugą...

Bet ar ne kadaise Lietuvoje ir Saliutė tave taip ne- gailestingai atstūmė? Prisipažink, Marcijonai, nemokėjai jai savo meilės parodyti. O Valerija Česniūtė, Aldona Beinorytė Vokietijoje? Niekada nesisekė tau. Ir nekaltink nieko, nemoki ir gana, ir su Liucija atsitiks taip pat, nereikia nė Saliamono, pasakytų tau Danielius. Bronei iš karto jau ir turtus pažadėjai, o Liucijai ką? Išsikvietai, vedžiojiesi beveik kas dieną, o ar pakvietei bent kartą į gerą restoraną, koncertą, teatrą, kiną? Taip,ėjote i mu- ziejus, i botanikos sodą, kur nieko nekainuoja... Šykštus esi, štai kas, pasakytų tau Danielius, ir ne tiktai Danie- lius, bet ir visi kiti. Ar nupirkai Liucijai kokią dovaną? Padavei tada penkiolika svarų jos globėjams Klevačimas, kad "apipirktų". O ką gi už tiek nupirksi, jei mergaitė atvažiavo iš Vokietijos kaip stovi? Nešioja ji gerų zmo- nių panešiotus drabužius ir nesiskundžia...

Kaprizų tai ji turi. Va žiūrėk, kai tik išeinate mies- tan pasivaikščioti, tai nuo parduotuvių langu atitraukti negalima. Vaje, koki gražūs batukai, koks puošnus ranki- nukas, skrybėlaitė. O suknelės... Žiūrėkite, Marcijonai, - sustoja ji ir neatplėšia akių nuo pačių brangiausių daiktų.

Kita vertus, Marcijonai, ji tau dar nei sužadetinė, nei žmona... Pasiziūrėsi, "kad jau kitas nusivedė. Jei pats nemanai jos vesti, tai pripirsk man..."

Žinau, kur jis taiko, tas balandėlis. Jau ne vienas čia Australijoje taip padarė. Ilgai nelaukia. Tik spėja susipa- žinti su lietuvaitė, ir jau vestuvės. Nunešti gali ir man ją. Netgi geriausias draugas Danielius.

Marcijonas nusispauna. Gaila būtų šitokios mergaitės. Ir gražumo jai užtenka, ir proto, ir kuklį, niekada nieko nepraso... Žinoma, juk aš jai nei tėvas, nei brolis, nei koks giminė. O kuriai gi merginai nepatinka dailūs drabu- žiai?

Atsisėda Marcijonas prie Danieliaus stalo. Kilsteli vieną knygą, kilsteli kitą. Kažko neramu. Draugas tai draugas, bet šitokiuose reikaluose draugų nėr. Pamatys, patiks ir - amen. Tai štai kodėl ir bijo Marcijonas Liuci- ją jam parodyti.

Bet kodėl Danielius visada užrakina savo stalčius? Šiaip tai visi pašaliai pilni tų popierių. Tai kas gi ten po raktu? Kokios paslaptys?

Pačiupinėja Marcijonas vieno stalčiaus rankenėlę, pa- čiupinėja kito. Va, vienas stalčius neužrakintas.

Keista. Turbūt užmiršo, skubėdamas į pasimatymą. Ko- dėl dabar nepasižiūrėjus? Gal ir negražu, bet kodėl ne- gražu? Juk aš nieko nepaįmsiu. Tik pažiūrėsiu, ką jis čia slepia. Ne, ne, Marcijonai Baltūsi, tu visada buvai garbin- gas žmogus. Gal koki sykutį ir patraukdavai už rankenė- lių, bet tik šiaip sau, dėl malonumo. Žinojai, kad užra- kinta, tai užrakinta. O dabar? Kodėl neužrakinta? Kas čia negarbinga, juk šitiek metų gyvename kaip broliai. Pažiūrėsiu, nusiraminsiu, ir nebegrauš tas kirminas. Tik vieną kartą dirstelsiu, ir viskas...

Staigiai judesiu Marcijonas atidaro stalčių ir nutirpsta visas. Ant pat viršaus - Liucijos fotografija.

Vajetau... Najetau... - sušnibžda pabalusiomis lūpomis.

1993 m. Š. AMERIKOS PABALTIEČIŲ LAUKO TENISO P I R M E N Y B Ė S

1993 m. Š.A. Pabaltiečių Lauko Teniso Pirmenybės įvyks **1993 m. rugpjūčio 14-15 d.d., Kimball High School, Crooks Rd.,** tarp 13 mile Rd. ir 14 mile Rd., Royal Oak, Mich. Varžybas vykdo - ŠALFASS-gos Lauko Teniso Ko- mitetas, kurio vadovas yra **dr. Algis Barauskas.**

Pradžia: rugpjūčio 14 d., šeštadienį, 9:00 AM. Regist- racija nuo 8:00 val.r.

Programa: vienetai- Vyrų A, Vyrų B, Vyrų Senjorų (virš 44 m.);

Jaunių (žemiau 19 m.), Moterų, Mergaičių (žemiau 19 m.); Dvejetai - Vyrų ir mišrus.

Klasifikacija - pagal žaidėjo amžių 1993 m. rugpjūčio 14 d.

Dalyvavimas atviras visiems Lietuvių, latvių ir estų žaidėjams.

Dalyvių registracija - iki rugpjūčio 9 d. imtinai, šiuo adresu: **Dr. Algis Barauskas, 3018 Patch Dr., Bloomfield Hills, MI 48304; tel: (313) 258-6535.**

Registracija bus priimama ir varžybų dieną, jei laiko ir vietos aplinkybės leis.

Papildomai informacijas galima gauti ir pas **Jurgį Šen- bergą, tel: (313) 549-0586.**

Lietuviai tenisininkai kviečiami šiose varžybose skait- lingai dalyvauti.

- Liucija, mano Liucija. Iš kur ji čia dabar?..

Didelės lyg nustebusios akys žiūri tiesiai į Marcijoną. Ta pati auksta kakta, ploni antakiai, šviesūs plaukai, su- sukti kuodan... Ant kaklo kryželis, tas pats, kurį ji ir da- bar nešioja...

Po velnių. Štai tavo geriausias draugas, Marcijonai, štai tavo išminties sostas. Štai kodėl jis užrakinėja stal- čius... Čia jau ne juokai, brolyti...

Drebąčiomis rankomis išima fotografiją iš stalčiaus ir atverčia kitą pusę.

"Mylimam Danieliui - Vilija. New York".

Vilija. New York. Na, kas gi čia dabartės, primerkia ir vėl išplečia akis Marcijonas. Pagaliau... Tfu, tfu... Muša jis sau delnu per kaktą ir pasoka nuo kėdės. Kad tave perkūnėliai... Net prakaitas išpila. Marcijonas ima juoktis. Juokiasi, juokiasi ir juokiasi, nagi būk tu man šitokiam panašumui. Taip, taip, aiškiai matyti, kad čia ne Liucija... Atsikelia Marcijonas, vėl atsisėda, sunkus akmuo nusirita nuo krūtinės. jis pradeda švilpauti, užside- ga cigaretę, vėl dirsteli į fotografiją, pavarto stalčiuje kitas nuotraukas. Štai ji vėl kitur, ta Vilija, draugių būry. Ir šypsosi visai panašiai kaip Liucija.

Štai ir Danieliaus pradėtas ir nebaigtas laiškas. "Bran- gi Vilija..." Pamanykit, koks aniuolėlis... Dabar žinau tavo paslaptis, drauguži, va imsiu ir pasiskaitysiu. Trankaisi su australiukėmis, o laiškuose - brangi Vilija. Šito tai jau per daug. Tai šitokia tavo ištikimybė? O mane mokai. Visą tau išdėsiu, ką galvoju apie tave. O gal ne, nieko nesakysiu, reikia pirmą viską ištirti.

Štai ir Vilijos gražiai sudėlioti laiškai. Jų daug. Ma- tai, koks slapukas, pats paстан nunesa, pats parsineša. "Lauksiu, lauksiu tavęs, Danieliau, kaip iki šiolei lau- kiau..."

Tai va koki dalykai už tavo pečių, Marcijonai. Ir dar prašo, girdi, supažindink mane su ta Liucija. Ar tu nesu- pranti, Marcijonai, kad tai tikras širdžių edikas, tas tavo draugas. Po perkūnais, turiu dabar viską perskaityti. Pas- kui uždarysiu stalčių ir kaip niekur nieko. Ir tik man vie- nam žinot, ką darysiu toliau.

"...Kai nuėjau į konsulatą, pasakė man, kad jau atėjo mano eilė važiuoti Amerikon, tik reikia sutvarkyti paskutinius dokumentus. Miela Vilija, jau netrukus pasima- tysime ir daugiau niekada nesiskirsime. Užteko tų kelių neismatymo metų. Ir kas mane nešė ton Australijon? Dabar užtat stengiuosi išnaudoti kiekvieną laisvą valandė- lę. Daug skaitau, jau gerai susipažinau su australų litera- tūra. Išgijau ir knygų - M. Gilmore, H. Lawson, P.White, Judith Wright, Vincent Buckley... Po paskaitų vakarais universitete pasilieku dar skaitykloje. Bandau ir pats rašy- ti, jau turiu nemažai apybraižų... O mano buto draugas, apie kurį jau tau anksčiau minėjau, dar vis nežino, ką daryti su savo gyvenimu, nors jo amžius jau prinokęs. Vyras jis doras, draugauja su tokia Liucija, kuri iš visko labai panaši į tave. Porą kartų mačiau ją (aha, sukčiai, melagi, jau ir matei, o gal jau ir kalbėjai?) iš tolo, nes tas mano keistuolis slepia, turbūt bijo, kad iš jo mergai- tės neatimčiau... O vesti jis dar vis neketina. Reikės man tą jo Liuciją kada nors pakviesti į kiną, ypač kad ji taip man primena tave. (Ak, tai tu šitoks, mano ge- riausias drauge.) O jeigu vis dar mane erzinsi su tuo Romu, kuris tau siuncia gėles, tai imsiu ir atsivešiu Liu- ciją Amerikon..."

" - Ką tu nesulauktum! Kaip aš gyvas, niekada to nebus! - paraudęs iš pykčio meta Marcijonas laišką atgal stalčių įvą koki nesvarų skudurą. Rankos vėl ima drebė- ti, širdis lyg koki muša... - Šiandien pat perku Liucijai žiedą. Nupirksiu ir namus ir automobilį... Aprengsiu kaip lėlę nuo galvos iki kojų...

Kambarys siūbuoja Marcijonui prieš akis, parvirsta kėdė, bėgioja jis iš vieno kambario kampo į kitą, kažko grabosi kišenėse, o mintys kaip bičių spiečius ūžia, tikra sumaištis galvoje, negalima laukti nė vienos minutės... Kerta kumščiu sau per šlaunį vieną ir kitą sykį, apsisuka ant vienos kojos ir nepajunta, kad jau laiko rankose abi banko knygeles.

Ne, negerai šitaip jaudintis. Šalčiau, šalčiau, Marcijo- nai, dabar viskas priklauso nuo tavęs. Nėra reikalo su bankais, šiandien juk šeštadienis, o parduotuvės atdaros iki šešių. Nesulauksi, drauguži, kad ji važiuotų su tavim į Amerika.

Atsiklaupia Marcijonas prie savo lovos ir išsitraukia batų dėžutę. Tai nieko, kad šeštadienis, kad bankai užda- ryti, turiu šito gero tiek ir tiek. Dabar, tuojau pat. Čia rudoje kojinėje, dailiai i ryšulėlius sudėti pinigai... Už- teks šiam kartui, o paskui visa kita... Ištraukia jis didelį pluoštą naujų braskančių svarų, suskačiuoja, pasikaso pakauši, dar paima kelis... Paskui skubiai apsirengia bal- tais kaip sniegas krakmolytais marškiniais, nauju kostiu- mu, čekoslovakiskais batais ir užtrenkia išeidamas duris.

Pirmiausia žiedą... Užsimerk Liucyte, va šitaip... Ir amen. Nueisime mudu į patį geriausią restoraną... Bran- giusias vynas, geriausias patarnavimas. Galėsi valgyti kiek ir ką panorėsi - tuos vėžius ar omarus - ar kaip ten kitaip jie vadinasi.

Ir visai nesvarbu, kad nevalgai mėsos...

LIETUVIŲ FUTBOLŲ PIRMENYBĖS

Kaip jau anksčiau buvo skelbta, Š.A.lietuvių 3 Pitch Softbolo pirmenybės įvyks **rugpjūčio 28,29 d.d. Kinsman Field, Mosly St., Wasaga Beach, Ont., Kanadoje.** Varžy- bas rengia Toronto LSK Jungtis. Tai jau 8-sis metinis LSK Jungties turnyras, kuris šiais metais skaitomas kaip ofi- cialios ŠALFASS-gos pirmenybės.

Pradžia: rugpjūčio 28, šeštadienį, 12:00 val.; registra- cija nuo 10:00 val. ryto. Sekmadienį turnyro tąsa nuo 10:00 val. ryto.

Komandos gali būti "coed" tipo. Amžius - virš 15 m. Galį dalyvauti ir klubams ar komandoms nepriklausą žai- dėjai-jos. Pagal galimybes, jie būtų paskirstyti prie kitų komandų.

Komandų registracija atliekama iki rugpjūčio 20 d. (penktadienio) imtinai pas šiuos asmenis:

Rimas Kuliavas, LSK Jungties pirnininkas, 297 Ken- nedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, tel: (416) 766-2996; Brad Stephenson (416) 279-1851 namų. Brad yra tur- nyro techniškas vadovas.

Dėl laiko ir vietos aplinkybių turnyre gali dalyvauti ne daugiau kaip 12 komandų, todėl suinteresuoti dalyvau- ti kreipkitės neatidėliojant i rengėjus, pakol nepervėlu.

**ŠALFASS-gos lauko Teniso Komitetas
ŠALFASS-gos CENTRO VALDYBA**

Lietuvių Namų Žinios

● Liepos mėn. 11 d. sekmadienio popietėje dalyvavo 170 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Al Cedros Toronto portugalų sporto klubo pirmininkas ir 20 jo klubo narių, atvykę apžiūrėti Vytauto Didžiojo Menę, kuri tinka sezono rengiamiems šokiais. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN V-bos narys K. Raudys ir LN vedėjas T. Stanulis.

● Vaizdajuostės iš Lietuvos atsostogų metu nebus rodomos. Jų ciklas numatomas vėl tęsti rugsėjo mėn. 5 d., sekmadienį, 1:30 val. p.p.

● Nauji LN nariai: LN Kultūros Komisija, Lietuvių Socialinių Reikalų Tarnyba, Paulis Slaboševičius, Elona Punkrienė ir Gitana Kartavičiūtė, sumokėję po \$100. nario įnašus.

● LN septynioliktoji poilsio stovykla prasidės RUGPJŪČIO mėn. 7-15 d., šeštadienį, 12 val. Tėvų Pranešimų stovyklavietėje "Kretinga".

Stovyklos vadovas - J.V. Šimkus, ūkvedys - Br. Laučys. Numatyta idomi ir įvairi kultūrinė ir meninė programa, kurią atliks Vilniaus Universiteto docentas dr. Juozas Zagorskas ir L. Turūtaitė. Dėl platesnių informacijų ir registracijos prašome skambinti J.V. Šimkui, tel: 231-9425.

● Dar turime geros kokybės kėdžių ir stalų. Šie baldai tinka vasarnamiuose arba mieste žaidimų kambariuose. Kėdės kainą - \$3. Kreiptis į LN administratorę Danutę Simonaitytę - Sysak arba į vedėją Teodorą Stanulį, tel: 532-3311.

● Liepos mėn. 18 d., sekmadienio popietėje Lietuvių Namuose dalyvavo 230 žmonių. Svečių knygoje pa-

sirašė 1 iš Vilniaus, J.A. Silkauskai iš Montrealio. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN vedėjas Teodoras Stanulis.

● Naujas LN narys - Kazys Mileris iš Hamiltono, įmokėjęs \$100 nario įnašą.

● Liepos mėn. 20 d., antradienį, 7:30 v.v. Vytauto Didžiojo Menėje vyko Kauno Vytauto Didžiojo U-to prof. ir architektūros mokslų dr. Vlado Stausko paskaita "Lietuvos architektūra ir gamta", Rengė LN Kultūros Komisija.

● Liepos mėn. 25 d. sekmadienį, 12:30 v.p.p. Gedimino Menėje Kauno Vytauto Didžiojo U-to prof. Bronius Vaskelis padarė pranešimą apie šio universiteto atkūrimą, veiklą ir ateitį. Įdomu pažymėti, kad prof. Br. Vaskelis yra gyvenęs Toronte ir baigęs mokslus JAV-ėse.

● Liepos 25 d. LN sekmadienio popietėje dalyvavo 220 žmonių. Svečių knygoje pasirašė Vytauto Didžiojo U-to menų fakulteto dekanas ir architektūros mokslo Instituto skyriaus vadovas prof. dr. Vl. Stauskas, Vytauto Didžiojo U-to rektorius prof. dr. Bronius Vaskelis, Vilniaus U-to docentas dr. Juozas Zagorskas; K. Šimkus iš Montrealio; 1 iš Kauno, 1 iš Vilniaus, 1 iš Alytaus ir 2 iš Tauragės. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN Revizijos Komisijos narys Augustinas Sukauskas.

● LN Slaugos Komitetas posėdžiavo liepos mėn. 29 d. Tą pačią dieną vėliau, vyko ir LN Valdybos posėdis.

● Slaugos Namams auکوjo \$1,040. LN Visuomeninės Veiklos Komitetas iš pelno, surengus vartotų drabužių ir daiktų išpardavimą.

Komitetas nuosirdžiai dėkoja tautinių šokių grupei ATŽALYNAS, LN Moterų ir Vyrų būreliams ir visiems, prie šio renginio prisidėjusiems. Be jų pagalbos tokio renginio nebūtų įmonoma suruošti ir gauti pelno.

Aukojoo \$100- P.O.Polgrimal (iš St.Catharines, Ont.); \$30 - D.Chodočinskienė; \$20 - dr.G.E.Ginčauskai a.a.Stasio Tovaišos atminimui.

chicago

PAMINĖTAS DARIAUS IR GIRĖNO SKRYDIS

Edvardas Šulaitis

Liepos 17-18 dienomis buvo prisimintas drąsiųjų vyrų - Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skrydis į Lietuvą lygiai prieš 60 metų. Ta proga čia įvyko visa eilė renginių, skirtingose miesto dalyse, ypatingai ten, kur šie drąsieji vyrai darbavosi ar jie dabar yra įamžinti.

Pirmosios dienos popietę Midway aerodrome buvo šių lakūnų garbei paminklinės lentos atidengimas. Čia, o taip pat ir kitose vietose, programai vadovavo minėjimui rengti komiteto pirm. V. Ramonis. Jis pristatė eilę kalbėtojų, kurių tarpe buvo miesto, Illinois valstijos, aviacijos pareigūnai, o taip pat ir lietuviai - Lietuvos gen. konsulas Čikagoje V. Kleiza, Girėno pusbrolis A. Atutis, "Lituanicos" lėktuvo krikštąteviu vadinamas A. Vaivada, S. Balzekas, Vilniaus miesto meras V. Jasulaitis, Vilniaus tarybos pirm. V. Šapalas ir kt.

Jie visi išskėlė Dariaus ir Girėno heroiską žygį. Po kalbų buvo atidengta pati paminklinė lenta, kurią, beje, dar nespėta pritvirtinti prie sienos. Lentoje įrašytas toks tekstas: "Commemorating the first USA - Lithuania transatlantic flight by Capt. Steponas Darius & Lt. Stasys Girėnas July 15-17, 1933. Chicago- New York - Kaunas. Dedicated on the 60th anniversary July 17, 1993. Midway Airport, Richard M. Baley - Mayor.

Iš čia kai kurie pajudėjo į kitą aerodromo pusę - angaran, kur Darius ir Girėnas rengė savo lėktuvą žygiui į Lietuvą. Dabar ši angara nuomoja lietuvius John Daraska, kuris buvo šio minėjimo rengimo komiteto vicepirmininkas. Beje, šis Čikagoje gimęs mūsų tautietis, šiemet piriną kartą viesėjo Lietu-

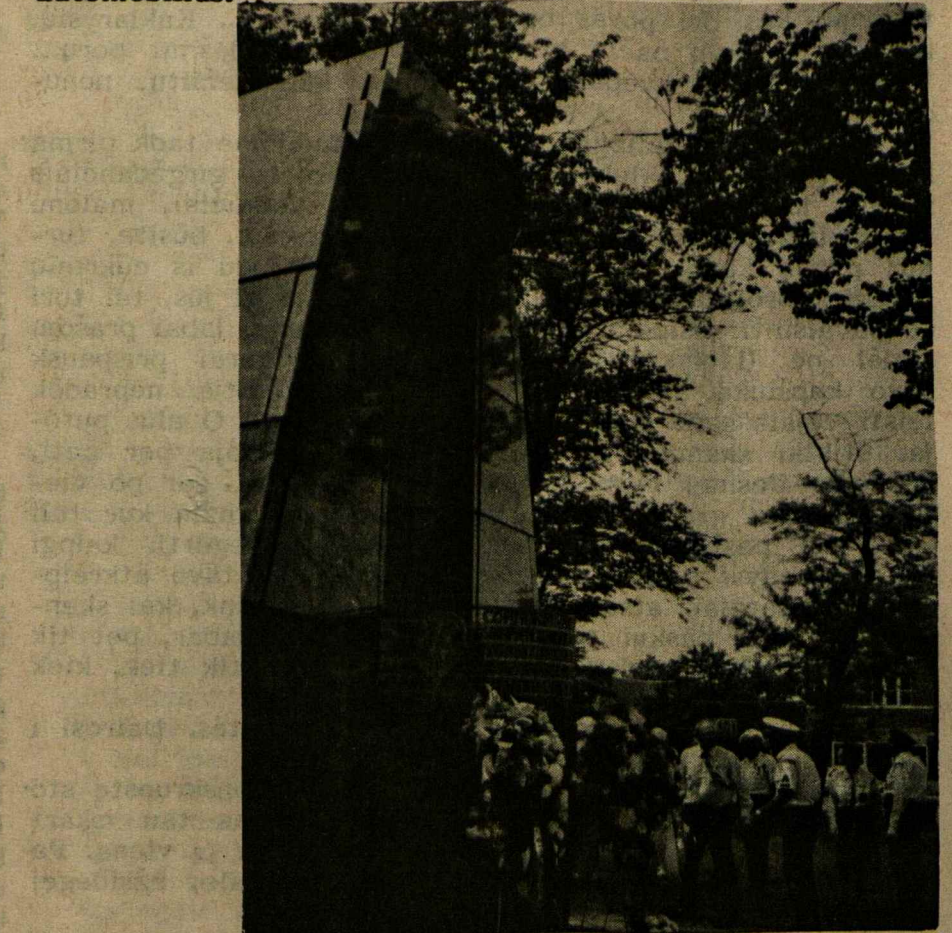

"Atžalyno" jaunimas padėjo sukelti lėšų LN Visuomeninės Veiklos Komitetui plaudami automobilius.

voje ir žada prisidėti prie Lietuvos aviacijos patobulinimo.

Šeštadienio pavakareje Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejaus dailės galerijoje buvo parodos (jos tema - "Stepono Dariaus archyvas ir pirmas lietuvių transatlantinis skrydis") - atidarymas ir istorinio Dariaus ir Girėno filmo demonstravimas tame pačiame muziejuje. Čia kalbas pasakė vėl beveik visi tie patys žmonės.

Sekmadienio minėjimas buvo pradėtas kukliu paradu nuo Marijos aukšt. mokyklos iki didvyrių paminklo, kurį laiką dar pražingsniuojant 76-ąją gatvę. Tada sustojus prie paminklo A. Baziui vadovaujant, sugiedoti himnai. Vėl pradėtos nuobodžios kalbos, kurios, spiginant karštai saulei, buvo sunkiai pakečiamos. Vieną iš idomesnių kalbų pasakė Antanas Vaivada, vienas iš nedaugelio gyvų Dariaus ir Girėno žygio į Lietuvą rengėjų bei remėjų. Jo jautrus žodžiai giliau įstrigo į atmintį. Taip pat pažymėtina ir Vilniaus mero V. Jasulaičio kalba, kurioje jis pasakė gerą naujieną, kad du Čikagoje metus laiko praleidę tautiečiai iš Lietuvos - Jonas Juknius ir Edvardas Slušnis, jų nusipirktu mažu lėktuvėliu išskrido kelionėn į Lietuvą. Taip pat ši tą naujo pasakė ir lietuvių įsteigtos Marijos aukšt. mokyklos atstovė, kazininė riečių vienuolijos narė, kuri paminėjo, jog ilgą laiką gyveno seniausios Čikagos lietuvių kolonijos Bridg-

Dariaus ir Girėno paminklas Čikagoje po minėjimo liepos 18 d., 1993 in. Nuotr. Ed. Šulaičio.

porto "Lituanicos" vardo gatvėje (kiti kalbėtojai, turbūt, nežinojo, kad Čikagoje tokia gatvė yra).

Ir kaip jau įprasta, vakare buvo susirinkta puotai. Jeigu kitose minėjimo vietose publikos buvo labai nedaug (nuo 150 iki 400) tai čia tautiečių netrūko. Tačiau ir čia mūsų tautiečiai, kurie tikėjosi tuoj pat pasivaikinti, turėjo prieš tai išklausti tuos pačius kalbėtojus ta pačia tema. Na, žinoma, netrūko ir padėkų vieni kitiems, kaip taisyklė, pamirštant lietuvių spaudą bei radijo programas, be kurių talkos publikos dar būtų buvę mažiau.

pat ir Edvardo Jasiūno rasiniai jame patalpinti lietuvių ir anglų kalbomis. Šiame leidinyje išvardinta apie 60 rengimų Komiteto ir komisijų narių. Atrodė, kad tiek daug žmonių pajėgs sukviesti tūkstantinę minią publikos, kas būtų pateisinę jų darą. Tačiau taip nebuvo, ir po minėjimo didžioji Čikagos spauda jo visai "nepastebėjo". Tik "Chicago Sun-Times" dienraštis sekmadienėje laidoje idėjo nenašą istorinio pobūdžio duomenų apie Dariaus ir Girėno skrydį. Minėjimą aprašė tik Čikagos pietinės dalies laikraštis "Daily Southtown", kuriame buvo pažymėtas mažas dalyvių skaičius, kas lietuviams (kurių nuo seno Čikagoje priskačiuojama apie 100 tūkstančių) tikrai garbės nedaro.

Beje, sekmadienio ryte Čikagos ir apylinkių lietuvių parapijų bažnyčiose buvo atlaikytos pamaldos šių didvyrių prisiminimui. Minėjimo proga buvo išleistas 96 puslapių leidinys, kurių didesnę dalį užima skelbimai ir sveikinimai. Knygelę suredagavo Minėjimo komiteto pirmininkas V. Ramonis, kurio, o taip

LIETUVIŲ 40 KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
4.50% už 90 dienų term. indėlius	už asmenines paskolas nuo 8.75%
4.50% už 6 mėnesių term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
4.75% už 1 m. term. indėlius	su nekečiamu nuosimčiu
5.00% už 2 m. term. indėlius	1 metų 6.50%
5.25% už 3 m. term. indėlius	2 metų 7.50%
5.75% už 4 m. term. indėlius	3 metų 8.00%
6.25% už 5 m. term. indėlius	(fixed rate)
5.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
5.50% už 1 m. GIC invest. pažym.	su kečiamu nuosimčiu
5.75% už 2 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų 6.50%
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.	(variable rate)
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.	Asmeninės paskolas
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.	duodame iki \$65,000 ir
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	mortgičius iki 75% (kainoto
5.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	turto. Kitos paskolos: (Line
5.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	of Credit) ir antrieji mortgičiai.
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.75% už OHOSP (variable rate)	
3.00% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
3.25% kasd. pal. sąsk. virš 10,000	
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.	
2.00% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.)	

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI PER 97 MILIJONUS DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operatos & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

MasterCard Kredito kortelė SU "PARAMOS" VARDU

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad., ir treč.nuo 9 v.r. -3:30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9 v.r. - 8 valv; šestad. nuo 9 val.r. - 1 val.p.p. BUSTINE: Lietuvių Namai, 1573 Bloor Street, West, TORONTO, Ont., M6P 1A6. Telefonas: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmdadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmdadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.50%	Asmenines paskolas
180-364 d. term. ind. 4.50%	nuo 8.75%
1 metų term. indėlius 4.75%	Sutarties paskolas
2 metų term. indėlius 5.00%	nuo 8.75%
3 metų term. indėlius 5.25%	Nekiln. turto paskolas:
4 metų term. indėlius 5.75%	Su nekečiamu nuosimčiu
5 metų term. indėlius 6.25%	1 metų 6.50%
1 metų GIC-mėn. palūk. 5.25%	2 metų 7.50%
1 metų GIC-met. palūk. 5.50%	3 metų 8.00%
2 metų GIC-met. palūk. 5.75%	Su kečiamu nuosimčiu
3 metų GIC-met. palūk. 6.00%	1, 2 ir 3 metų 6.50%
4 metų GIC-met. palūk. 6.50%	
5 metų GIC-met. palūk. 7.00%	
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.75%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 5.50%	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 5.75%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 6.00%	
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 6.50%	
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 7.00%	
Taupomąją sąskaitą 3.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.25%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 10,000 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidos (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nelname mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p. Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Bussiness" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited, 1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6 (416) 533-1121 FAX 533-1122

YPATINGA ŠAULIŲ
GEGUŽINĖ

Šiais metais liepos mėnuo yra ypatingas ne tik liepų žydėjimu, vidurvasario karščiu, atostogų laikmečiu. 1993 m. liepos mėnuo paženklinamas TRIGUBA sukaktimi ir smagu, jog šias sukaktis, kad ir kukliai, paminėjo Montrealyje šauliai su svečiais tradicinėje savo gegužinėje.

Liepos mėn. 11 d., J. ir S. Rimeikių vasarvietėje pasveikino apie pusšimtį atvykusių gegužininkų Lietuvos Karaliaus MINDAUGO Šaulių Kuopos ilgametis pirmininkas Augustas Mylė. Atidaręs gegužinę trispalvės pakėlimu, jis pakvietė skirti šios dienos Mišias trijų sukakčių prisiminimui. Mišias atnauavo kun. St. Šileika, SDB.

Savo žodyje Aug. Mylė priminė, kad pirmoji sukaktis - tai 740 metų nuo Lietuvos Karaliaus Mindaugo įvykdyto Lietuvos valstybės suvienijimo (1253 m.) - Lietuvos valstybės oficialaus įsteigimo. Taip pat pabrėžė, kad atgavus Lietuvai Nepriklausomybę 1990 m. kovo mėn. 11 d., to meto vyriausybė priėmė įstatymą, kuriuo LIEPOS 6-toji diena yra Karaliaus Mindaugo ir Lietuvos valstybingumo diena, ir dabar Lietuvoje, kaip ir Išeivijoje, ši valstybinė šventė yra minima ir švenčiama.

L.K. MINDAUGO Šaulių Kuopa Montrealyje, paminėdama sukaktį ir pagerbdami karalių Mindaugą, išsiuntė į Lietuvą L.K. Mindaugo Šaulių Rinktinę Vilniuje visą savo knygų biblioteką - arti 1.000 įvairių knygų, atsivežtų iš Nepriklausomos Lietuvos karo metu ir išleistų per 50 metų Išeivijoje.

Antrąją sukaktį - ypatingai įpareigojanti šaulius ją paminėti - baigė 120 metų nuo Šaulių Sąjungos įkūrimo

Š.m. Montreolio šaulių gegužinėje: kun. St. Šileika, SDB, L.K. MINDAUGO Šaulių Kuopos p-kas Aug. Mylė ir dalis dalyvių. Dešinėje stovi šeimininkas St. Rimeikis.

Vlado Pūtvio-Putvinskio gimimo. Jis buvo gimęs 1873 m. Rygoje, mirė 1929 m., palaidotas Kelmėje. 1918 m., grįžęs iš tremties, jis įkūrė Lietuvos Šaulių Sąjungą, buvo jos ideologu ir kurį laiką jos vadu.

Šių metų pavasarį Vilniuje buvo sukurta mokslinė Konferencija, skirta Vlado Pūtvio gimimo sukakčiai paminėti. Toje Konferencijoje dalyvavo Išeivijos Šaulių Sąjungos pirm. M. Abarius, vicep. J. Šostakas, Čikagos rajono Jūrų Šaulių Rinktinės pirm. Edm. Venglianskas ir Vl. Pūtvio Šaulių Kuopos pirm. B. Savickas. Šią sukaktį švenčia pagal galimybes Išeivijos šauliai.

Trečioji minėta sukaktis - ir garbinga ir skaudi, kalbėjo Aug. Mylė. 1933 m. liepos mėn. 17 d. iš New York'o du Amerikos lietuvių lakūnai, Steponas Darius ir Stasys Girėnas pakilo skrydžiui per Atlantą į Lietuvą. (Jie buvo šeštieji pasaulyje, kurie perskrido Atlantą paprastu lėktuvu).

Nors didvyriai Kauno nepasiekė, žuvo Soldino miške Vokietijoje, jų pasiryžimas, drąsa ir troškimas skrydį aukoti "savo Tėvynei Lietuvai yra iškilmingai ir plačiai minimas šiomet, sukakus 60 metų nuo to,

visą pasaulį sudominusio žygio.

Lietuvoje šiems lakūnams yra baigtas pastatyti paminklas Kaune, Ažuolyne. Malonu buvo pirm. Aug. Mylei prisiminti, kad šio paminklo statybai paremti Išeivijoje Fondui aukas rinkti buvo paprašyta ir įgaliota Šaulių Sąjunga. Montreolio L.K. MINDAUGO Šaulių Kuopa šiam fondui paaukojo \$200. Iš viso Kanadoje VILNIAUS Šaulių Rinktinė šiam tikslui surinko ir perdavė \$5.150.

Gegužinės vienas stalelis buvo papuoštas trigubos sukakties simboliais (žiūr. 1 psl. nuotr.) Nuoširdžiai padėkojęs už dalyvavimą ir Mišias Kuopos kapelionui kun. St. Šileikai, SDB, šeimininkams Rimeikiams už leidimą naudotis vasarvietė ir rūkytų žuvų vaišes, už dalyvavimą šauliams, svečiams ir kaimynams prancūzams (jie jau eilę metų mieliai prisideda prie šios tradicinės lietuvių gegužinės), Aug. Mylė pakvietė visus pasidžiaugti muzika, pasiūkti ir padainuoti, kaip kad tinka gegužinėje, ir išmėginti laimę loterijoje.

Sąžiningai Montreolio šauliai palaiko savo organizacijos, ir lietuviškas tradicijas, dar vis suburdami ir į gegužines nemažą, malonų būrį tėvynininkų. b.

NORS PAPARČIO ŽIEDO
IR NEIEŠKOJOM...

Šiandien, kai džiaugiamės prisikėlusia Lietuva, kai puoselėjame jos gilią ir gražią tradiciją, negalime neprisiminti ir nepaminėti padavimų, legendose bei dainose apdainuotų Joninių švenčių, kurios senovės lietuvių buvo vadinamos Rasos švente, atminimui senovės lietuvių deivės Rasos.

Ilgiausias metų dienos švenčių apeigos buvo glaudžiai susijusios su žemdirbių rūpesčiais. Svarbiausias tikslas buvo apsaugoti derlių nuo gamtos nelaimių, o birželio pabaigoje kaip tik prasidėdavo dideli karščiai, perkūnijos su kruša, kurios neretai ir su naikindavo derlių. Todėl žemdirbys, nesuprasdamas žemdirbių gamtos jėgų,

meldėsi savo dievams, aukojė aukas.

Idomiausias Rasos šventės momentas - paparčio žiedo ieškojimas. Jo ieško visi: dideli ir maži. Sakoma, kad jis turi magišką galią. Pasakojama, kad žiedą suradus, galima suprasti gyvulių ir paukščių kalbą, sužinoti, kur esama turty, koks vieno ar kito žmogaus likimas. Labai gražiai ir vaizdingai paparčio žiedas yra aprašytas knygoje "Lietuvių papročiai ir tradicijos". Ten sakoma: "Paparčio žiedas panašus į blizgantį, tviskantį raudoną ar vaivorykštės spalvų žiburėlį. Jis prasiskleidžia lygiai 12 valandą Joninių naktį. Žiedą galima paimti, jeigu aprėsi aplink paparčio krūmą ratą sėmukšnine lazda (mat sėmukšnis taip pat stebuklingas medelis, kurio bijo piktosios dvasios, raganos. Joms užpuolus, galima apsiginti sėmukšnine lazdele). Reikia tame rate atsistoti ir į jokių būdu nenuleisti akių nuo paparčio, nesvarbu, kas aplinkui darysis. Papartis žydi tik trumpučiu akimirka. Kaip jau minėta, žmogaus dėmesį stengiasi nukreipti įvairios baidyklės ir raganos. Matyt, kad joms visuomet pavyksta, nes žmogus taip ir neranda paparčio žiedelio".

Rasos šventė baigdavosi vakare prie laužo, kur susirinkę seni, jauni ir vaikai, susikibę rankomis, šokdavo apie laužą, giedodavo apeigines giesmes, kuriomis garbindavo saulę, mėnulį, miškus bei javų laukus.

Gražiai ir nuotaikingai buvo surengtas Jonų, Jonių Petų ir Povilų pagerbimas Montrealyje. Minėjimą, o ir sveikinimo žodį tarė šaulių L.K. Mindaugo kuopos pirm. Augustas Mylė. Jis pabrėžė, kad Joninės švenčiamos pačiu gražiausiu metų laiku, kada yra ne tik ilgiausia metų diena, bet ir gamta pasipuošusi gražiausiu savo žiedų nuometu. Pranešėjas pasiūlė mintimis nusikelti į brangias Lietuvos vietoves, kur degė ir dega Joninių laužai, kur ne vienas yra palikę gražius ir šilti prisiminimai. Šventės buvo

Rasos-Joninių šventėje Montreolio varduvininkai AV P-jos salėje Visos nuotr. A. Kalvaicio

organizuojamos šaulių, nes ši data sutampa su šaulių sąjungos įkūrimu 1919 metais, - baigdamas savo pranešimą, pasakė Aug. Mylė.

Po pranešimo sekė meninė dalis, kurią atliko Montreolio Lietuvių Moterų dainos vienetas "Aušra" ir Montreolio Vyrų Oktetas, vadovaujamas muz. Aleksandro Stankevičiaus.

Koncertas, kaip ir visada, skambėjo darniai ir tartinai, publika negailėjo aplodismentų, kai kurios dainos buvo dainuojamos, pritariant salės svečiams, kartojamos kelis kartus.

Rengėjų vardu, Aug. Mylė padėkojo Moterų "Aušros" vieneto vadovei Andrėjai Celteriutei, o taip pat Vyrų Okteto vadovui Hariui Celteriui bei jų muzikos vadovui Aleks. Stankevičiui už rūpestingą darbą, ruošiant Joninių programą.

Buvo prisimintas ir pagerbtas tylos minute buvęs Aušros Vartų parapijos iku-rėjas kun. klebonas (kuopos garbės šaulys) Jonas Kubilius, SJ. Palinkėjus visiems ilgiausią ir geriausią metų, buvo perskaityti sveikinimai, o jų buvo nemažai: Vilniaus Šaulių rinktinė, Aukštinio amžiaus klubas "Rūta", "Nidos" klubas, "Nepriklausomos Lietuvos" laikraštis ir kleb. J. Aranausko, SJ, linkėjimai.

Baigdamas šventinę programą dalį Aug. Mylė padėkojo Aušros Vartų parapijos chorui už gražų giedojimą ir pranešė, kad nuo šios dienos choras išei-na vasaros atostogų.

Už gelėmis ir žalumynais papuoštą salę buvo padėkota Antanui ir Rūtai Žiukams, Juozui Pukteriui, pastarasis dar papuošė varduvininkus raudonais /Nukelta į 8 psl./

hamilton

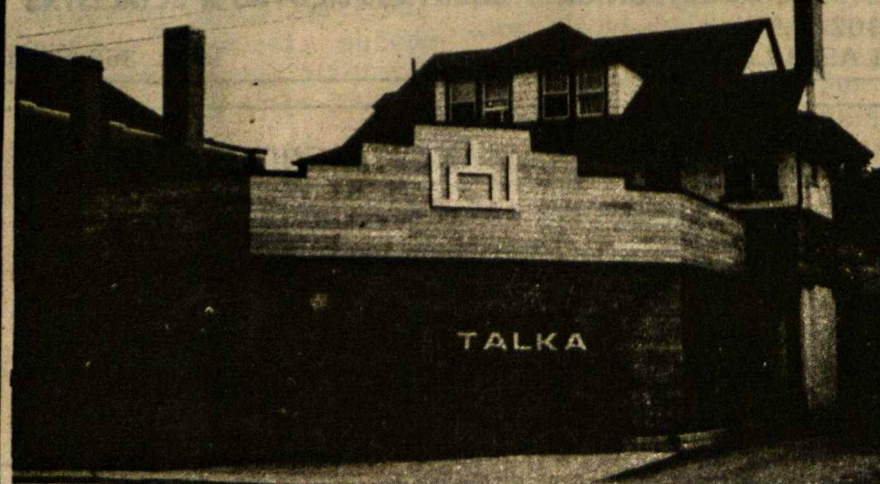
PRISIMINDAMI a.a. PRANA PAREŠTĮ IR
REIKŠDAMI UŽUOJAUTĄ ARTIMIESIEMS, AUKOJO
KANADOS LIETUVIŲ FONDUI :

\$25 - Kotryna Meškauskienė; po \$20 - P.Z. Sakalai, Z. Čečkauskas, P. Pleinys, J.R. Pleiniai, A.D. Kamaičiai, J.G. Krištolaičiai, L.E. Kleval, J.L. Stungevičiai, V. Subatnikaitė, B.D. Mačiai; po \$15 - A. Bungardienė, A. Didžbalienė; po \$10 - V. Kežinaitis, P.M. Šiūliai, A.S. Petkevičiai.

VISIEMS už aukas dėkoja K.L.F.

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE,
ISIKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"TALKA", LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.75%
santaupas 2.25%
kasd. pal. taupymo s-ta 1.75%
90 dienų indėlius 4%
1 m. term. indėlius 5%
1 m. term. ind. mėn. pal. 4.50%
3 m. term. indėlius 5.25%
5 m. term. indėlius 6.25%
RRSP ir RRIF (pensijos) 2.75%
RRSP ir RRIF 1 m. 5%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. 5.25%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. 6.25%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 7%
nekiln. turto pask. 3 m. 8.25%

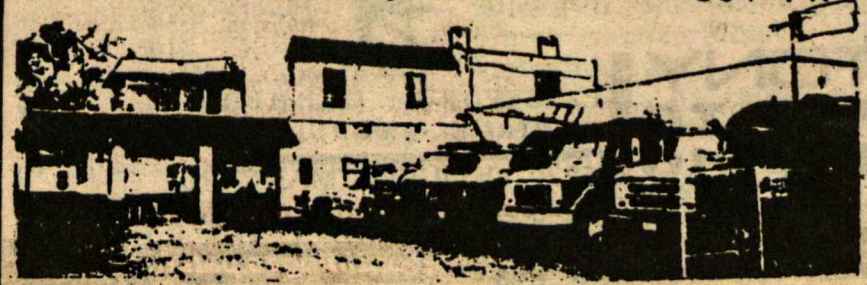
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.

Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

GUY
RICHARD
ROOFER—COUVREUR
7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai aptarnauja lietuvius. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd., 5784 Verdun Ave.
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

MIRUSIEJI:

• **VANDA KETURKIENĖ** /KAMARAUSKAITE/, 81 m. amžiaus, po ilgos ligos mirė Reddy Memorial ligoninėje liepos mėn. 6 d.
Liko sūnūs Rimas ir Antanas, du vaikaičiai, mariti Wendy ir Lietuvoje sesuo ir brolis.
Iš Aušros Vartų P-jos bažnyčios palydėta į Notre Dame des Neige Krematoriumą.

• **BRONĖ RUDZEVIČIENĖ** (DERENČIUTĖ), 73 m., mirė Lakeshore General Hospital ligoninėje.

Liko dukterys su šeima: Aldona Nagienė, Danutė Brikiene, Onutė Murphy, Jūratė Tobin, dukterė Marija ir sūnus Harvey Arvydas. Taip pat vaikaičiai: Marius, Justinas, Paulius, Matthew, Heidi, Seamus, Dana, Andrius ir James. Lietuvoje - sesuo Teresė Meškaitienė ir dailės kitų giminių.

Palaidota liepos mėn. 27 d., po pamaldų Aušros Vartų P-jos bažnyčioje Montrealyje. Cote des Neiges kapinėse.

Užuojauta mirusiųjų artimiesiems.

• **A.a. Leono GUDO** 17 metų mirties atminimui, žmona Marija Gudienė aukojo \$100- laikraščiai "NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".
Nuosirdžiai dėkojame! "NL"

• **Diana (GENTEMAN)** ir dr. Audrius ŽIBAIČIAI savo pirmagimį sūnelį pakrikštijo AV P-jos bažnyčioje Luko vardu.

• **Loreta (POVILAITYTĖ)** ir Robert TOMBARI savo naujagimę dukrelę pakrikštijo Olivia-Rose vardais AV P-jos bažnyčioje.

• **Andrėja CELTORIUTĖ** ir Mykolas BENIUSIS liepos mėn. 3 d. sumainė žiedus AV P-jos bažnyčioje. Vestu-

Montrealio AUŠROS vienetas su Vyrų Okteto nariais ir muz. A. Stankevičiumi dešinėje, gražiai padainavę Rasos-Joninių proga.

Nuotr. A. Kalvaicio

/.....atkelta iš 7 psl./

NORS PAPERČIO ŽIEDO IR NEIEŠKOJOM....

gvazdikų žiedais.

Vėliau buvo pranešta, kad jau atidaryta "Briedžio" užėiga, kur galima atsigaivinti įvairiais gėrimais. Kleb. J. Aranauskas buvo pakviestas palaiminti sta-

vių apeigas atliko kleb.kun. Juozas Aranauskas, SJ.

Jaunieji povestuvinė kelionė išvyko į Graikiją.

Sveikiname jaunavedžius ir jų tėvus- Elvyrą ir Haroldą Celterius, Micheline ir Algį Beniusius.

• Klubas RŪTA savo planuotą išvyką rugpjūčio 12 d. atšaukia, nes neatsirado pakankamo skaičiaus norinčių joje dalyvauti.

• Montrealio skautai, Vilkiukai ir Paukštytės - kurių buvo 28 - baigė sėkmingai savaitės stovyklą BALTIJOJE.

PAGERBĖ SOL.ANTANĄ KEBLĮ

Š.m. liepos mėn. 4 d. sol. baritonui Antanui KEBLIUI, grįžusiam iš viešnagės Lietuvoje, buvo suorganizuotas jo pagerbimas ir supažindinta su atsivežta Klaipėdoje įdainuota garsajuos- te.

Gerai muzikiniai orkestruoti ir profesionaliai gro-

lus, o Aug. Mylė pasiūlė ne tik vaisintis Petro Paulausko paruoštais skanumynais, bet ir nepamiršti nusipirkti loterijos bilietų.

Loterija buvo gana turtinga, atrodo, svečiai laikiniais buvo patenkinti; kai kam nusišypojo laimė išlošti net kelis kartus. Pobūvis praėjo gana nuotaikingai ir draugiškai.

Visi dalinosi išpūdžiais ir atrodo, niekas neskubėjo į namus.

Esame dėkingi Aug. Mylei už gražiai suorganizuotą šventę, linkime jam kūrybinės sėkmės organizuojant tokius gerus renginius.

Vitalija Pečiukaitytė-Kersulienė

jami liaudies instrumentai labai tiko dainų palydai ir pridavė įkvėpimo bei daugiau subtilumo pačiam solistui. Jo stiprus balsas skambėjo laisvai, pasiekdamas ir piano bei pianissimo niuansų.

Sol. A. Keblys padainavo apie 70-ties žmonių auditorijai savo gerai parinktų mėgiamų dainų, palydint minimai garsajuos- tei: "Tykiai, tykiai", "Ant kalnelio", "Saldus alus", "Svyruo- nėlis", "Pavasario daina", "Klajūnas".

Taip pat programoje buvo jain duotas laikas trumpai papasakoti savo išpūdžius iš lankymosi Lietuvoje. Ypač jis pabrėžė nuosirdų darbą minimo liaudies instrumentų ansamblio kad yra ir toliau rimtai dirbančių Lietuvos gerovei žmonių. Tačiau pasipiktina kaip ir mes visi, pačių savųjų išnaudotojų išūlumui. Vienas pavyzdys - po 30 metų atidirtų kolchozo, iš jo pasitraukęs žmogus ir atgavęs savo žemės plotelį, iš kolchozo (dabar akcinės bendrovės) "pirmi-

LITAS

MONTREALIO LIETUVŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m. -	5.25%	Taupymo - special.	2.00%
Certifikatus 2 m.	5.75%	Taupymo - su gyv. dr.	1.50%
Certifikatus 3 m.	6.25%	Taupymo - kasdienes	1.75%
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.50%	RRIF-RRSP - 1 m.term.	5.50%
180 d. - 364 d.	4.25%	RRIF-RRSP - 2 m.term.	6.00%
120 d. - 179 d.	4.25%	RRIF - RRSP - taup.	2.00%
60 d. - 119 d.	4.25%		
30 d. - 59 d.	2.75%		

IMA UŽ:

Nekiln. turto nuo 6.50% asmenines - nuo 6.75%

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMAOKAMI

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirm., antr., treč.	9.00-3.00	Pirmadieniais 10.00- 2.00
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00-6.00

ninko gavo dovanų - priedą: 1 (vieną) kiaušlę...

Dienraštis LIETUVOS RYTAS sol. Antaną KEBLį paminėjo straipsniu, taip pat pažymėjo, kad jis Lietuvai padovanojo knygų, plokštelių.

Montrealio auditorija buvo dėkinga už idomią suruoštą popietę. Visi buvo pavaisinti kava ir pyragais.

SVARBU ŽINOTI, IŠKVICEJANT GIMINES IŠ LIETUVOS

Niekuomet neapsimoka pirkti lėktuvo bilieto Vilniuje, kadangi teks mokėti pilną bilieto kainą ir dar amerikietiška doleriais.

Geriausiais yra pirkti bilietą Montrealyje pas mane, nes aš gaunu bilietus su nuolaida, ir jie bus pigesni, negu tikroji bilieto kaina. Taip pat svarbu, kad čia mokesite kanadiškais doleriais. Bilietų kainos čia yra pagal sezoną. Vasaros metu jie brangesni.

Patariu niekuomet ne- pirkti lėktuvo bilieto iš anksto, kai Jūsų kviečiamas asmuo dar nėra gavęs Kanados vizos, nes dabar vizos į Kanadą yra labai sunkiai išduodamos ir ne visi ją gauna.

Jeigu kartais pirsite

bilietą ir tas asmuo negalėtų atvykti, tai jums bus grąžinti pinigai už bilietą, atskaičius \$100.

Liudas Stankevičius

• **Dr.Ph.A.Stulginskis**, dantistas ir chirurgas, primena savo pacientams, kad jie, pakeitus gyvenamąją vietą ir adresą, nedelsdami praneštų jo raštinei: 8606 Central, suite 209, LA-SALLE, Que., H8P-1N5 arba telefonu: 364-4658.

Vasaros atostogų metu dr. Stulginskio kabinete veikia ir 24 valandas automatinio atsakymo telefonas /answering service/. Pili- kus savo žinią ir telefono numerį, pacientams bus atskambinta dažniausia tą pačią dieną.

Jeigu bet kokių laikų jums reiktų skubios dantisto pagalbos (pav. jei kraujuojate, yra pakilęs karštis ar tinimas), galite tai pranešti raštinei arba automatinio atsakymo apar- ratui, pasisakant, jog esate dr.Stulginskio pacientas- tē. Priimami ir nauji pa- cientai.

Dr.Ph.A.Stulginskio dar- bas ir jo visas dantų gydy- mo kabinetas buvo nese- niai oficialiai įvertinti kaip patys geriausi visoje Quebec'o provincijoje.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp.45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5, tel:364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(nuv.dr. J.M.ALEŠKOS biuras)
1440 St.Catharine St.,W.
Suite 701 Tel:866-9297
Montreal,P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1
Tel: (514)-842-1231, Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.
4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4
Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS
B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St.LAMBERT,Que, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba
8606 Central str., kamb.205, LASALLE,Que, H8P 1N5,
tel:364-4282

Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1455 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal, Quebec, H3B 2V6
Tel: 871-1430 ; Fax: 871-1784

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ,
NAUJA VIETA-NAUJOS VALANDOS, TOKS PATS GERAS PATARNAVIMAS
Nuo Gegužės 1d. mes persikeliame į naują vietą - prie Rūtos aukštinio amžiaus klubo 1450 DE SEVE. Ankstyvesnė vieta ant RUE LEGER nebeveiks nuo Gegužės 15 d. Pakietų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9.00 val. ryto iki 7.00 val. vakaro TIK TREČIADIENIAIS. Pakietų išsiuntimas toliau bus kiekvieną savaitę.
Pakietų "pick up service" - veikia nuo pirmadienio iki penktadienio dėl pakietų paėmimo iš Jūsų namų.
Nauja Kaina \$5.10 /kg
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimum yra 2kg, arba \$10.00.
Trečiadieniais 9h00-19h00.
1450 rue DE SEVE, LASALLE
848-9693
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIŠ BET KADA - 7 DIENAS.
Vytautas Gruodis Jr.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų palų
* Saugojimas vasaros laikui (storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu
1449 rue St.Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6
Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch.QUEEN MARY Rd.
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5
Tel: 481-6608

Maurice Electrique Ltée
Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A Allion
LASALLE, Que, H8P 2C5
TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
NAMAİ · AUTOMOBILIAI · PREKYBA · ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ A.LB, DONNA SVRAKA A.LB.
PETRAS ADAMONIS C.LB. Res: 256-5355
Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARTANUOTAS IR
APDRAUSTAS
Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res. 729-2446